

โครงการย่อยที่ 4

การพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน
ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

A Development of Assessment Framework of Competencies for
Student Teachers' Learning Management and Specific Content
Knowledge in the Field of Early Childhood Education

ภายใต้การบริหารจัดการชุดโครงการ การพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้
และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูกลุ่มภาษา และสังคมศาสตร์

โดย

พัชนี กุลฑานันท์ และคณะ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พ.ศ. 2557

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยภายใน ประจำปีงบประมาณ 2557 จำนวน 40,000 บาท ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ และ นักศึกษาศาขาวิชาการศึกษาศรฐมว้ย มหาวิทยาลัยราชภฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2557 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อและการรู้วิชาเฉพาะด้านของ นักศึกษาศรฐมว้ย ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปลการวิจัยและเป็นแนวทางในการพัฒนากรอบการ ประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อและการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาศรฐมว้ยต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 ท่าน ที่ตรวจสอบความเหมาะสมด้านความครอบคลุม ความทันสมัย และการนำไปใช้จริง ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์ อาจารย์ ดร.โกวิท ทยสิทธิ์ ผศ.กนกวรรณ ศรีวาปี นางสาววารินทิพย์ ศรีกุลลา อาจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์ ดร.ชวนคิด มะเสนะ ดร.ศตายุ สอนจันทร์ ดร.ณัฐพงษ์ ฉลาดแย้ม นางชีวัน สานดอกไม้ นางฉวีวรรณ ราชกิจ และนางนวลจันทร์ คล่องวาจา ที่ให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ ผู้วิจัย อีกทั้งยังเป็นกำลังใจจนการวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์

พัชนี กุลทานันท์ และคณะ

5 เมษายน 2559

หัวข้อวิจัย การพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และ
การรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย
ผู้ดำเนินการวิจัย ดร. พชณี กุลทานันท์ และคณะ
หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีวิจัยสมบูรณ์ 2558
เลขที่สัญญาวิจัย 65-4/2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ
การรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2)
เพื่อหาคุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของ
นักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปี
ที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งมีนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างที่
ศึกษาได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย 30 คน รวมเป็นจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 30 คน

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยสังเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้าน
การจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนรู้ การ
วัดและประเมินผล และครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จำนวน 11 คน จากการสนทนากลุ่ม เพื่อสังเคราะห์
และออกแบบกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของ
นักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ซึ่งกำหนดรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการ
เรียนรู้ 5 ด้าน และแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเป็นแบบทดสอบแบบ
ปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย มี
องค์ประกอบด้านการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผน
สำหรับการจัดเรียนรู้ (ก่อนการสอน) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้และการบริหารจัดการห้องเรียน
กลยุทธ์กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผลย้อนกลับและการประเมินผลผู้เรียน และ
สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังการสอน)

2. กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 8 สาระหลัก

3. คุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และคุณภาพแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ นำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่าความยาก 0.2 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2 - 0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8

คำสำคัญ : กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ , การรู้วิชาเฉพาะด้าน

Research title A Development of Assessment Framework for Assessing Competencies of Learning Management and Specific Content Knowledge of Teacher Students in Early Childhood Education Program

Researcher Dr. Phatchanee Kultanan, et.al

Organization Faculty of Education , Buriram Rajabhat University

Academic Year 2015

No. 65-4/2014

Abstract

The purposes of this research were to construct the assessment frameworks for assessing competencies of learning management and specific content knowledge of teacher students in early childhood education program and to determine the quality the assessment forms for assessing competencies of learning management and specific content knowledge of teacher students in early childhood education program. The population were 70 teacher students in early childhood Education program. The sample of 30 teacher students in early childhood Education were simple randomly selected. The samples of each program were 30 teacher students.

The research and development were used to construct the assessment frameworks for assessing competencies of learning management and specific content knowledge of teacher students in early childhood Education program. The data were analyzed by using Item Analysis of 10 experts opinion from focus group method.

The research instruments were assessment frameworks for assessing competencies of learning management and specific content knowledge of teacher students in early childhood Education program consisted of 5 elements of competencies and 100 multiple choice test items designed to measure specific content knowledge in early childhood education programs.

The research findings were as follows :

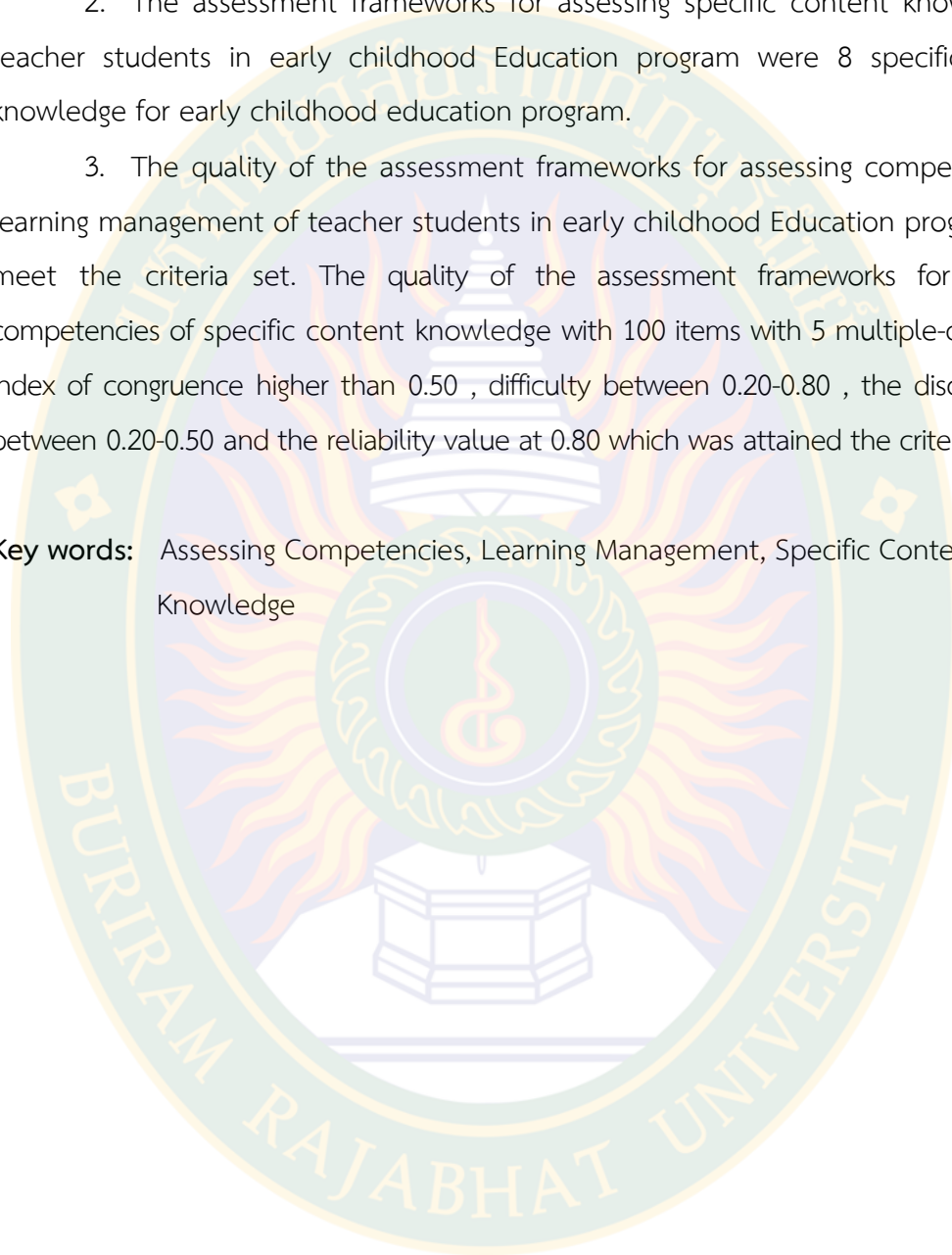
1. The assessment frameworks for assessing competencies of learning management of teacher students in early childhood Education program were divided into five key components that were composed of instructional planning (before

teaching) , classroom environment and classroom management, strategies for engaging the effective learning, learning feedback and assessment, and self-reflection (after teaching).

2. The assessment frameworks for assessing specific content knowledge of teacher students in early childhood Education program were 8 specific content knowledge for early childhood education program.

3. The quality of the assessment frameworks for assessing competencies of learning management of teacher students in early childhood Education program were meet the criteria set. The quality of the assessment frameworks for assessing competencies of specific content knowledge with 100 items with 5 multiple-choice was index of congruence higher than 0.50 , difficulty between 0.20-0.80 , the discrimination between 0.20-0.50 and the reliability value at 0.80 which was attained the criteria set.

Key words: Assessing Competencies, Learning Management, Specific Content Knowledge

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	I
บทคัดย่อภาษาไทย	II
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	IV
สารบัญ	VI
สารบัญรูปภาพ	VIII
สารบัญตาราง	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
การจัดประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต	5
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะและการประเมินสมรรถนะ	10
กรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย	36
การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของ	37
นักศึกษาครุปฐมวัย	
การสอนแบบจุลภาค	42
การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การสร้างและหาคุนภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
การวิเคราะห์ความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริง	65
ของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	
การวิเคราะห์คะแนนด้านการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย	69
บทที่ 5 สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	70
ขอบเขตของโครงการวิจัย	70
วิธีดำเนินการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	86
ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญ	87
ข. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	
ของผู้เชี่ยวชาญ	89
ค. แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยและ	
แบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย	104

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2.1	กระบวนการพัฒนาสมรรถภาพการสอนด้วยกระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบจุดภาค	40
2.2	กระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบจุดภาค	44
2.3	กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน	45

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สาระความรู้ สมรรถนะ และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู	8
2.2	สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)	20
2.3	สมรรถนะที่ 2 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)	21
2.4	สมรรถนะที่ 3 การบริการที่ดี (Service Mind)	21
2.5	สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work)	22
2.6	สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity)	22
2.7	สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)	25
2.8	สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)	27
2.9	สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)	28
2.10	สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)	29
2.11	สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)	30
2.12	สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative-Building for Learning Management)	33
2.13	แสดงโครงสร้างแบบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	34
2.14	รายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่สอดคล้องกับวิชาเฉพาะด้านระดับอุดมศึกษา	35

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
2.15	ความรู้และความสามารถในกรอบแนวทางการสอนที่ดีของ Danielson	40
2.16	เกณฑ์การให้คะแนนในตัวชี้วัดด้านทักษะการดึงดูดความสนใจ นักเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ ในกรอบแนวทางการสอนที่ดีของ Danielson	41
4.1	ผลการวิเคราะห์ความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้รายด้าน รายข้อ (ผู้ประเมินจำนวน 10 คน)	65
4.2	ผลการวิเคราะห์ความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้รายด้าน รายด้าน (ผู้ประเมินจำนวน 5คน)	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปเพื่อการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ได้มีข้อเสนอแนะในเชิงยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาหลากหลายแนวทางตามข้อเสนอของคณะกรรมการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่ได้เสนอแนะไว้ ทั้งนี้เพื่อสร้างให้ครูยุคใหม่มีบทบาทในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีวิชาชีพที่เข้มแข็ง(สุรศักดิ์ ปาเฮ.2557 : 1)

นักวิจัยทางการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูได้พยายามคิดหาแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในด้านการจัดการเรียนการสอน จึงมีการศึกษาวิจัยวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูด้านการรู้วิชาเฉพาะด้านสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การมอบหมายให้วิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเรียน (Stump, 2001) การมอบหมายให้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้แล้ววิจารณ์แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นโดยตนเอง เพื่อน และครูผู้สอนรายวิชาวิธีสอน (Tuan, 1996; Stump, 2001) การปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค (micro-teaching) แล้ววิจารณ์การสอนโดยตนเอง เพื่อน และครูผู้สอนรายวิชาวิธีสอน (Tuan.1996 : Tuan &Kaou.1997: Bell et al., 1998 : Veal, 1998: Eick.2000 :Halim&Meerah, 2002) การสะท้อนแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการสอน (Tuan, 1996) การเขียนอนุทิน (Tuan.1996 : Bell et al., 1998; Veal, 1998; Eick, 2000)รวมทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (van Driel et al. 2002) อย่างไรก็ตาม ปัญหาหนึ่งที่พบโดยทั่วไปสำหรับนักศึกษาครูที่มีความรู้ในเนื้อหาที่สอนแต่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาที่ตนเองมีอยู่ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญของรายวิชาต่างๆ ได้ซึ่งการขาดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ทำให้การจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (Veal, 1998; Bell, Veal &Tippins, 1998 : Zembal-Saul. Starr &Krajcik, 1999)

สภาพการจัดการเรียนการสอน สาขาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยพบปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรมุ่งเน้นการเรียนรู้รายวิชาอย่างแยกส่วน นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ต้องออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติงานในสภาพจริง จากการนิเทศการสอนพบว่านักศึกษาครูส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหาหลายประการในขณะออกไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยเฉพาะปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนไม่สามารถสอนความรู้ในเนื้อหาที่ตนเองรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาดังกล่าวได้ซึ่งทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นปัญหาจากการขาดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการสอนรายวิชาต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยดังที่กล่าวมาแล้ว และติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่ผ่านมา ประกอบกับผลการประเมินสถานการณ์และทดสอบพัฒนาการอย่างคัดกรองในเด็กปฐมวัย (อายุ 0-5 ปี) พบว่า โดยภาพรวมเด็กปฐมวัยมีแนวโน้มพัฒนาการล่าช้าในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม ซึ่งชี้ให้เห็นว่าครูยังขาดคุณภาพในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของเด็ก จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก และยังคงย่ำอยู่กับที่ในเรื่องการจัดการเรียนรู้ของเด็ก

ดังนั้นคณะครุศาสตร์มีภารกิจสำคัญ ก็คือทำหน้าที่เป็น "ครูของครู" ที่ต้องผลิตและพัฒนา นักศึกษาครูให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นำทักษะและความรู้ที่จำเป็นจากกระบวนการเรียนการสอนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงได้ ในการผลิตและพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายให้นักศึกษามีความรู้ในเนื้อหาและมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ การรู้วิชาเฉพาะด้าน (Specific Content Knowledge) การรู้วิธีการสอน (Pedagogical Content Knowledge) และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ (Teaching Competency)

ความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาเรื่องการเรียนรู้วิชาเฉพาะด้าน การรู้วิธีการสอน และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งต่อการจัดการกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ด้านวิชาชีพครูของกลุ่มวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ดังนั้นกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูกลุ่มการศึกษาศึกษาปฐมวัยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะสมารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินสมรรถนะที่จำเป็น เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนานักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อหาคุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การวิจัยนี้มุ่งที่จะการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 หมู่เรียน มีนักศึกษาทั้งสิ้น 70 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 หมู่เรียน มีนักศึกษา 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
3. การสังเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยสังเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จำนวน 10 คน

นิยามคำศัพท์

1. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการเรียนรู้ การสอน การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่ให้กับผู้เรียน
2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้สอนต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสม เช่น ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมและบุคลิกภาพ
3. การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ระดับของผลการปฏิบัติการด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของผู้สอนว่ามีผลการปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดมากน้อยเพียงใด

4. วิชาเฉพาะด้าน หมายถึง กลุ่มวิชาด้านด้านการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2554 ของคณะครุศาสตร์มหาวิทาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน ของ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทางวิชาการให้กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ด้านวิชาชีพครู ทักษะการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพทั้งการรู้วิชาเฉพาะด้านและการพัฒนาทักษะวิชาชีพครู
2. ได้แบบการวัดและประเมินผลสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้าน ที่ จำเป็นสำหรับเตรียมความพร้อมในการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ตรงกับปัญหา และความต้องการของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
3. สามารถเผยแพร่ผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ รวมถึงการเผยแพร่ตีพิมพ์ผลงาน ลงในวารสารวิชาการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะและการประเมินสมรรถนะ
3. กรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย
4. การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย
5. การสอนแบบจุลภาค
6. การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมุ่งผลิตและพัฒนาครูที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูเป็นผู้นำทางวิชาการโดยสามารถเชื่อมโยงศาสตร์ที่เป็นสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในท้องถิ่นได้โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและส่วนรวม แสดงออกถึงความ กล้าหาญทางจริยธรรม มีวินัย ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการ วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสามารถนำหลักการทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในวงการการศึกษาวิทยาศาสตร์ อีกทั้งยังนำไปประยุกต์เพื่อการเรียนรู้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะสังคมปัจจุบัน
3. มีความสามารถในการวางแผน พิจารณาแสวงหาทางเลือกใหม่ และเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาทางวิชาการและวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดและธรรมชาติของศาสตร์ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ได้อย่างเหมาะสมและปฏิบัติได้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาและเลือกแนวทางการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี สามารถแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำและมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการติดตามพัฒนาการของวิทยาศาสตร์ รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้และสมรรถนะของตนเองอยู่เสมอ

5. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคมประเทศชาติ

6. มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ที่สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมทั้งในทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพครู

7. มีประสบการณ์ มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์การสอน และวิชาชีพครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับระดับพัฒนาการสติปัญญา และความสามารถของผู้เรียน ให้เต็มศักยภาพ รวมทั้งการทำงานร่วมกันกับสังคมและชุมชนได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

การจัดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตได้กำหนดโครงสร้างกลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 16 หน่วยกิตประกอบด้วยในกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (Professional Training) ซึ่งประกอบด้วยรายวิชา 4 รายวิชานักศึกษาต้องเรียนครบทุกรายวิชาดังนี้ การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 1 (Practicum 1) การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 2 (Practicum 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1) และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2)

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. วางแผนและศึกษาผู้เรียนด้านต่างๆ ในสถานศึกษา
2. ศึกษาในด้านธรรมเนียมสถานศึกษาบทบาทหน้าที่ของบุคลากรสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน และหลักสูตรในบริบทต่างๆ

3. สังเกตสัมภาษณ์และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษามีการบันทึกตรวจสอบข้อมูลนำเสนอผล

4. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

5. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ของครูตามหลักสูตรที่สอนได้อย่างแจ่มแจ้งและกว้างขวางจากการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม

6. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันจนเป็นพื้นฐานสำหรับนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ในการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาชีพครู ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. การศึกษาและสังเกต

การศึกษาและสังเกตเป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริงโดยการ
 การฟัง การซักถามและการสังเกตเรื่องที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพครู

2. การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์จริงโดยการไปช่วยปฏิบัติงานที่
 ได้รับมอบหมายกับครูพี่เลี้ยงภายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจาก
 การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ด้านการฝึกทักษะ การ
 พัฒนาสมรรถนะ และความเข้าใจในวิชาชีพครูพร้อมทั้งสามารถนำเสนอผลการศึกษาแลกเปลี่ยน
 ความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงาน
 วิชาชีพครูในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตร และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน
 วิชาชีพที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและมีคุณภาพในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี
 สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพซึ่ง
 จะให้รายละเอียดในตอนต่อไป

สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู

คณะกรรมการคุรุสภา (ราชกิจจานุเบกษา. 2556) ได้กำหนดสาระความรู้ สมรรถนะและ
 ประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.
 2556 และประกาศของคณะกรรมการคุรุสภาได้กำหนดสาระความรู้/สาระการฝึกทักษะ สมรรถนะ
 และประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา หมวด 1 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ในส่วนของ
 สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐาน ข้อ 1 ข้อ 6 ข้อ 9 และข้อ 12 ซึ่งม
 ความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้
 วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครู ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สารระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู

มาตรฐานความรู้	สารระความรู้/สารระการฝึกทักษะ	สมรรถนะ
ความเป็นครู	(1) สภาพงานครู คุณลักษณะ และ มาตรฐานวิชาชีพครู (2) การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู (3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและ วิชาชีพครู (4) การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู (5) การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนา วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	(1) รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกล ยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่ง ใหม่ ๆ ได้ (2) แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู
การจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้น เรียน	(ก) สารระความรู้ (1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ (2) ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิด สร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้ (3) การบูรณาการการเรียนรู้แบบ เรียนรวม (4) การจัดการชั้นเรียน (5) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ใน สถานศึกษา	(1) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และ นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง (2) สามารถสร้างบรรยากาศ การจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้
การวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้	(1) หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติใน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียน (2) ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล	(1) สามารถวัดและประเมินผลได้ (2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ ในการพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มาตรฐานความรู้	สาระความรู้/สาระการฝึกทักษะ	สมรรถนะ
การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ระหว่างเรียน	(1) การสังเกตการจัดการเรียนรู้ (2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (3) การทดลองสอนในสถานการณ์ จำลอง และสถานการณ์จริง (4) การออกแบบทดสอบ ข้อสอบ หรือเครื่องมือวัดผล (5) การตรวจข้อสอบ การให้คะแนน และการตัดสินผลการเรียน (6) การสอบภาคปฏิบัติและการให้ คะแนน (7) การวิจัยแก้ปัญหาผู้เรียน (8) การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ	(1) สามารถจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ เพื่อจุดประสงค์การสอนที่ หลากหลาย (2) สามารถปฏิบัติการสอน ออกแบบ ทดสอบ วัดและประเมินผลผู้เรียน

เนื่องจากสมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมดังนั้น สำหรับบริบทของการจัดการเรียน การสอนนักศึกษาครุ นั้น การวัดหรือประเมินที่สอดคล้องที่สุดคือการสังเกตพฤติกรรมในการสังเกต พฤติกรรมนั้นมีสมมติฐาน 2 ประการที่จะทำให้การสังเกตพฤติกรรมมีความถูกต้องกล่าวคือ (1) ผู้ที่ สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) และประเมินต้องทำด้วยความตรงไปตรงมา (2) ผู้ที่สังเกตและประเมินต้อง ไกล่ชิดเพียงพอที่จะสังเกตพฤติกรรมของผู้ที่ถูกประเมินได้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ นั้น ผู้ที่สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) จะเป็นผู้ประเมินสมรรถนะของผู้เรียนโดยผู้ที่สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) จะทำความเข้าใจกับความหมายและระดับของสมรรถนะที่จะประเมินตามกรอบการประเมินที่กำหนดไว้ซึ่งส่วน ใหญ่จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การให้คะแนนการประเมินพฤติกรรมของครูในแต่ละข้อ รายการจะมีระดับคุณภาพของสภาพการปฏิบัติงาน 5 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติน้อยที่สุด ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ภายใต้ข้อจำกัดของวิธีการประเมินตามระดับของสมรรถนะของการปฏิบัติงาน 5 ระดับ อาจจะเป็นการยากที่จะครอบคลุมความรู้ความสามารถอย่างหลากหลายมิติ และขาดการประเมินเชิง ลึกในแต่ละมิติให้สอดคล้องตามกรอบสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบ

วิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังนั้นการออกแบบกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูหลักสูตรคณะครุศาสตร์บัณฑิตจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการสร้างสมดุลระหว่างความครอบคลุมและความลึกในการประเมิน และให้นำหนัก การประเมินระหว่างตัวชี้วัดต่างๆ ควบคู่น้อยตามความสำคัญ ซึ่งแต่ละการประเมินก็มีการออกแบบแตกต่างกันไป จากการศึกษาเปรียบเทียบกรอบการประเมินต่างๆ จากเอกสารงานวิจัยพบว่าแบบประเมินให้นำหนักกับความรู้ในเนื้อหาและวิธีการสอนมากแต่ไม่ครอบคลุมถึงการจัดการเรียนสอนในห้องเรียนจริง ในขณะที่เดียวกันยังพบว่ากรอบการประเมินส่วนใหญ่ยังเน้นการประเมินด้านเนื้อหาและวิธีการสอนแต่ขาดความชัดเจนในละเอียดที่เป็นองค์ประกอบในการประเมินรายด้าน ไม่ครอบคลุมและไม่ชัดเจนในการนำไปประเมินนักศึกษาครูกลุ่มครุศาสตร์ได้อย่างสอดคล้องกับกรอบสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภา

ดังนั้นความเหมาะสมของกรอบการประเมินนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับบริบทและกรอบแนวทางการสอนที่ดีของแต่ละระบบในการจัดการศึกษา แล้วยังต้องเป็นไปตามกรอบสมรรถนะ และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูของคณะกรรมการคุรุสภา อาทิเช่นรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริงสามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนสามารถวางแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ จัดบรรยากาศในการเรียนรู้ มีกลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สามารถย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย และสามารถสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าท้าทายว่าการพัฒนากรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัยและกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยให้สามารถนำมาประเมินนักศึกษาครูกลุ่มครุศาสตร์ได้สอดคล้องกับบริบทการจัดการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะและการประเมินสมรรถนะ

สมรรถนะการสอนของครูถือเป็นหัวใจสำคัญของอาชีพครูเพราะในการประกอบอาชีพครูนั้นครูผู้สอนจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับความเปนครูการจัดการศึกษาจึงจะบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่พึงประสงค์ และมีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติการสอนจึงจะสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากความสำคัญดังกล่าวการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสมรรถนะการสอนของครูให้ชัดเจนสามารถที่จะนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของ

นักศึกษาครูต่อไปซึ่งในสวอนนี้จะกล่าวถึงแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหมายของสมรรถนะและสมรรถนะของครู รวมทั้งการอธิบายองค์ประกอบต่าง ๆ ของสมรรถนะของครูดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะ (Competency) หรือขีดความสามารถมีหลายความหมายด้วยกัน ในบางครั้งก็อธิบายว่าเกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ตัวงาน ผลลัพธ์ และผลที่ได้จากการทำงาน แต่ในบางครั้งก็อธิบายถึงลักษณะของบุคคลและความมุ่งมั่น (Commitments) ซึ่งโดยทั่วไปคำนิยามของสมรรถนะมักจะแตกต่างกันออกไปดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542) ให้ความหมายของคำว่า “สมรรถนะ” หมายถึงความสามารถหรือการมีคุณสมบัติเหมาะแก่การจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดยใช้ความรู้ทักษะและความสามารถที่บุคคลหนึ่งพึงมีสามารถแสดงออกให้เห็นพฤติกรรมทางความรู้เจตคติและการกระทำ ที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) ได้กำหนดนิยามความหมายของสมรรถนะ (Competency) หมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ทักษะความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้ทักษะ/ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการบริหารที่ดีซึ่งอธิบายว่า “สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้” นั้นหากขาดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ในงานหรือทักษะที่เกี่ยวข้องเช่นอาจต้องหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคนใจเย็นอดทนชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้วบุคคลก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีด้วยการให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้

David McClelland (1993 : อ้างในสุกัญญาศรีธรรมโชติ. 2547) ได้กล่าวว่าสมรรถนะหมายถึงบุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคลซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นบางครั้งเมื่อพูดถึงองค์ประกอบของสมรรถนะจึงมีเพียง 3 ส่วนคือความรู้ทักษะคุณลักษณะซึ่งตามทัศนะของแมคเคลแลนด์กล่าวว่าสมรรถนะเป็นส่วนประกอบขึ้นมาจากรู้ทักษะและเจตคติ/แรงจูงใจหรือความรู้ทักษะและเจตคติ/แรงจูงใจก่อให้เกิดสมรรถนะซึ่งตีความได้ว่า ความรู้ทักษะและเจตคติไม่ใช่สมรรถนะแต่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดสมรรถนะดังนั้นความรู้ใดๆจะไม่ใช่สมรรถนะแต่ถ้าเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดกิจกรรมจนประสบความสำเร็จถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะสมรรถนะในที่นี้จึงหมายถึงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลงานสูงสุดนั้นตัวอย่างเช่นความรู้ในการขับรถถือว่าเป็นความรู้แต่ถ้านำความรู้มาทำหน้าที่เป็นผู้สอนขับรถและมีรายได้จากส่วนนี้ถือว่าเป็นสมรรถนะในตนเองเดียวกัน

ความสามารถในการก่อสร้างบ้านถือว่าเป็นทักษะแต่ความสามารถในการสร้างบ้านและนำเสนอให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่งได้ถือว่าเป็นสมรรถนะหรือในกรณีเจตคติ/แรงจูงใจก็เช่นเดียวกันก็ไม่ใช่สมรรถนะแต่สิ่งจูงใจให้เกิดพลังทำงานสำเร็จตรงตามเวลาหรือเรียกว่ากำหนดหรือดีกว่ามาตรฐานถือว่าเป็นสมรรถนะ

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรม ที่ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานหรือกระทำการสิ่งต่างๆ ได้ตามมาตรฐานและส่งผลให้องค์กรดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถวัดและสังเกตเห็นได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และลักษณะอื่นๆ ที่โดดเด่นกว่าบุคคลอื่นๆ ในองค์กร

จากความหมายสมรรถนะดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าสมรรถนะหมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เกิดจากการแสดงออกของบุคคลถึงความรู้ความสามารถทักษะและเจตคติในการกระทำหรือการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ตามมาตรฐานที่คาดหวัง

คำว่า “สมรรถนะครู” มีคำที่ไซเรียกโดยมีนัยความหมายเดียวกันคือ คำว่า “สมรรถวิสัย” หรือ “สมรรถฐาน” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Competency” ซึ่ง ฉวีวรรณ กิณางศ (2527) ให้ความหมายของสมรรถนะของครูไว้ว่า เป็นความรู้ ความสามารถและเจตคติที่ผู้เป็นครูพึงมี ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความสำเร็จ ตลอดจนความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจที่จะปฏิบัติอาชีพครูให้เจริญก้าวหน้า

เช่นเดียวกับกับ กมลสุดประเสริฐ และคณะ (2533) ให้ความหมายทำนองเดียวกันว่า สมรรถนะหมายถึง คุณสมบัติที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ อุปนิสัย หรือบุคลิกภาพ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่พึงปรารถนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Carter V. Good. (1973) ก็ได้อธิบายว่าเป็นทักษะสั่งกับ และเจตคติที่จำเป็นในการทำงานทุกชนิด สามารถนำเอาวิธีการและความรู้พื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ตนไปปฏิบัติได้ และต้องปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ

จากความหมายของ “สมรรถนะครู” ดังที่มีผู้ให้คำนิยามไว้ข้างต้นพอสรุปได้ว่า สมรรถนะครูหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ คุณลักษณะ และเจตคติที่ครูพึงมีในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสำหรับแนวคิดที่เกี่ยวกับสมรรถนะครู โดยทั่วไปนั้นจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของครูที่ดี ซึ่งลักษณะของครูที่ดีและครูที่มีสมรรถนะ จึงเป็นคุณลักษณะที่ผู้ประกอบอาชีพครูพึงมีในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ความหมายของสมรรถนะการสอนครู

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิผล ครูจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะการสอนดังที่นักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอนไว้ ดังนี้

ไกรนุช ศิริพูล (2531) กล่าวถึง สมรรถนะการสอนซึ่งครูมีความจำเป็นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) ความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักจิตวิทยาการเรียนรู้หลักการเจริญเติบโตและ พัฒนาการเด็ก
- 2) การวางแผนการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน
- 3) การเลือกใช้วิธีสอนแบบต่างๆอย่างเหมาะสม
- 4) การใช้วิธีวัดผลที่เหมาะสม รวมถึงการประยุกต์ใช้แบบทดสอบต่างๆให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน
- 5) ความสามารถในการปกครองชั้นเรียนได้อย่างราบรื่น ตลอดจนบริหารงานธุรการต่างๆ ของชั้นเรียนได้เหมาะสม

ชัชว เถาวชาลี (2534) เสนอว่า สมรรถนะการสอนที่สำคัญประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของครูในการนำสิ่งเหล่านี้ไปปฏิบัติ ได้แก่

- 1) การประยุกต์หลักการของการเรียนรู้
- 2) การแนะนำนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การนำหลักการของพัฒนาการเด็กมาประยุกต์ใช้
- 5) การวางแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) การมีความรูจริงในวิชาที่สอน ทั้งแนวลึกและแนวกว้าง
- 7) การใช้เทคนิคในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและเจตคติที่เป็นประชาธิปไตย
- 8) สามารถวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และมีการสอนที่เฉพาะกับแต่ละบุคคล
- 9) มีส่วนรวมในการทำงานกับเพื่อนครู
- 10) มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
- 11) มีความคิดริเริ่มในการทำงาน
- 12) ใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรทั้งที่เป็นบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ได้อย่าง

เหมาะสม

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2538) กล่าวถึง สมรรถนะการสอนว่าเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นที่มีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติทางวิชาชีพ (Professional Qualities) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) มีความรู้ในวิชาหรือสาขาที่สอน เป็นสิ่งจำเป็นสิ่งแรกของสมรรถนะการสอน คือ ครูต้องมีความรู้อย่างถ่องแท้ในวิชาหรือสาขาที่สอน
- 2) มีความรู้ความเข้าใจในตัวผู้เรียน คือ มีความรู้ความเข้าใจในหลักเบื้องต้นของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิม พัฒนาการด้านต่างๆ เป็นต้น
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการสอนและทักษะในการใช้เทคนิค เพื่อการนำออกใช้ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรจิตวิทยาการเรียนรู้ วิธีสอน และเทคนิคต่างๆ รวมถึงทักษะในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน
- 4) ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวของและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (interrelation) โดยสามารถนำมาบูรณาการการสอนของตนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 5) มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ในสวนของนักการศึกษาต่างประเทศ ได้เสนอแนวคิดในลักษณะเดียวกัน ดังนี้

Jame E. Weigand (1977) ได้กำหนดทักษะพื้นฐานของสมรรถนะการสอน ประกอบด้วย

- 1) การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 2) การจัดลำดับชั้นการสอน
- 3) การใช้คำถาม
- 4) การเสริมแรง
- 5) การวัดและประเมินผล
- 6) การประเมินพัฒนาการของเด็ก
- 7) การมีมนุษยสัมพันธ์

V.L. Hill.(1989) กล่าวถึง สมรรถนะการสอนเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมแง่มุมต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านหลักสูตร เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
- 2) ด้านการสอน เป็นความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
- 3) ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่ได้เหมาะสม

4) ดานการประเมินผลการสอน คือ ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมด ตั้งแต่การวางจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน รวมถึงความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือใดของการวัดผลที่ผู้สอนปฏิบัติไป

สมรรถนะการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับการสอนที่มีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- 1) ดานความรู้ความเข้าใจตัวผู้เรียน จะช่วยให้การสอนประสบความสำเร็จ
- 2) ดานการวางแผน ครูควรพิจารณาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีสอน สื่อการสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน
- 3) ดานการเลือกยุทธวิธีการสอนที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาและพัฒนาการเด็ก
- 4) ดานการเลือกและใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ดานการประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้
- 6) ดานการจัดการเกี่ยวกับการปกครองชั้นเรียน ครูควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติผู้เรียน

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า สมรรถนะทางการสอนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับหลักสูตร และเนื้อหาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และบุคลิกภาพของครู ทั้งนี้ ครูโดยทั่วไปจึงควรมีสมรรถนะทางการสอนดังกล่าวมา และมีสมรรถนะทางการสอนเฉพาะสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบอยู่

องค์ประกอบของสมรรถนะ

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะเริ่มจากการนำเสนอบทความทางวิชาการของ David C. McClelland นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเมื่อปี ค.ศ.1960 ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (Excellent Performer) ในองค์การกับระดับทักษะความรู้ความสามารถโดยกล่าวว่าการวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถหรือสมรรถนะของบุคคลได้เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ซึ่งเป็นเรื่องนี้นักจิตวิทยาองค์การได้ศึกษากันมาเป็นเวลานานแล้วผู้ที่ริเริ่มการใช้คำว่า Competency คือ David McClelland ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งบริษัท Hay-McBer เขาได้เขียนบทความเรื่อง Testing for Competence Rather than for Intelligence ในปี 1973 กล่าวกันว่า นี่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา Competency ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งนอกเหนือไปจากการวัดเชาวน์ปัญญา

ในปี ค.ศ.1970 US State Department ได้ติดต่อบริษัท McBer ซึ่ง David C. McClelland เป็นผู้บริหารอยู่เพื่อให้หาเครื่องมือชนิดใหม่ที่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างแม่นยำแทนแบบทดสอบเก่าซึ่งไม่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานเนื่องจากคนได้

คะแนนดีแต่ปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จจึงต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการใหม่ David C. McClelland ได้เขียนบทความ “Testing for Competence Rather Than for Intelligence” ในวารสาร American Psychologist เพื่อเผยแพร่แนวคิดและสร้างแบบประเมินแบบใหม่ที่เรียกว่า Behavioral Event Interview (BEI) เป็นเครื่องมือประเมินที่ค้นหาผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดีซึ่ง David C. McClelland เรียกว่าสมรรถนะ (Competency) บทความของ Mc-Clelland ที่ตีพิมพ์ในปี 1973 ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางและเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา Competency ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งนอกเหนือไปจากการวัดเชาวน์ปัญญาและใช้กันต่อๆมาจนถึงทุกวันนี้

แนวคิดเรื่องสมรรถนะมักมีการอธิบายด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ซึ่งอธิบายว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็งโดยมีส่วนที่เห็นได้ง่ายและพัฒนาได้ง่ายคือส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำนั่นคือองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่และส่วนใหญ่ที่มองเห็นได้ยากอยู่ที่ใต้น้ำได้แก่แรงจูงใจอุปนิสัยภาพลักษณ์ภายในและบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมส่วนที่อยู่ใต้น้ำนี้มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลอย่างมากและเป็นส่วนที่พัฒนาได้ยาก

หลักตามแนวคิดของแมคเคลแลนดมี 5 ส่วนคือ

- 1) ความรู้ (Knowledge) คือความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญเช่นความรู้ด้านเครื่องยนต์ เป็นต้น
- 2) ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว
- 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self – concept) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่คุณคิดว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น
- 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น
- 5) แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

การวัดสมรรถนะ

การวัดและประเมินสมรรถนะแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มคือ

- 1) Tests of Performance เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้รับการทดสอบทำงานบางอย่างเช่นการเขียนอธิบายคำตอบการเลือกตอบข้อที่ถูกที่สุดหรือการคิดว่าถ้ารูปรองเรขาคณิตที่แสดงบนจอหมุนไปแล้วจะเป็นรูปใดแบบทดสอบประเภทนี้ออกแบบมาเพื่อวัดความสามารถของบุคคล (Can do) ภายใต้เงื่อนไขของการทดสอบตัวอย่างของแบบทดสอบประเภทนี้ได้แก่แบบทดสอบ

ความสามารถทางสมองโดยทั่วไป (General mental ability) แบบทดสอบที่วัดความสามารถเฉพาะ เช่น Spatial ability หรือความเข้าใจด้านเครื่องยนต์กลไกและแบบทดสอบที่วัดทักษะหรือความสามารถทางด้านร่างกาย

2) Behavior Observations เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับการทดสอบในบางสถานการณ์แบบทดสอบประเภทนี้ต่างจากประเภทแรกที่ผู้เข้ารับการทดสอบไม่ต้องพยายามทำงานอะไรบางอย่างที่ออกแบบมาเป็นอย่างดีแล้วแต่จะวัดจากการสังเกตและประเมินพฤติกรรมในบางสถานการณ์เช่นการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมพฤติกรรมการทำงาน การสัมภาษณ์ก็อาจจัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย

3) Self-Reports เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบรายงานเกี่ยวกับตนเองเช่นความรู้สึกทัศนคติความเชื่อความสนใจแบบทดสอบบุคลิกภาพแบบสอบถามแบบสำรวจความคิดเห็นต่างๆการตอบคำถามประเภทนี้อาจจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบก็ได้การทดสอบบางอย่างเช่นการสัมภาษณ์อาจเป็นการผสมกันระหว่าง Behavior Observations และ Self-Reports เพราะการถามคำถามในการสัมภาษณ์อาจเกี่ยวข้องกับความรู้สึกความคิดและทัศนคติของผู้ถูกสัมภาษณ์และในขณะเดียวกันผู้สัมภาษณ์ก็สังเกตพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย

เนื่องจากสมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมดังนั้น สำหรับบริบทของการจัดการเรียนการสอนนั้นการวัดหรือประเมินที่สอดคล้องที่สุดคือการสังเกตพฤติกรรมในการสังเกตพฤติกรรมนั้นมีสมมติฐาน 2 ประการที่จะทำให้การสังเกตพฤติกรรมมีความถูกต้องกล่าวคือ (1) ผู้ที่สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) และประเมินต้องทำความตรงไปตรงมา (2) ผู้ที่สังเกตและประเมินต้องใกล้ชิดเพียงพอที่จะสังเกตพฤติกรรมของผู้ที่ถูกประเมินได้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ นั้น ผู้ที่สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) จะเป็นผู้ประเมินสมรรถนะของผู้เรียนโดยผู้ที่สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) จะทำความเข้าใจกับความหมายและระดับของสมรรถนะที่จะประเมินในกรอบการประเมินที่กำหนดไว้และประเมินว่าพฤติกรรมการสอนโดยรวมๆของนักศึกษาผู้นั้นสอดคล้องกับระดับสมรรถนะที่ระดับใดโดยผู้ที่สังเกต (อาจารย์นิเทศก์) จะต้องสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการทำงานของผู้ที่ถูกประเมินไว้เป็นระยะ ๆ เพื่อให้เป็นหลักฐานยืนยันในกรณีที่ผู้ถูกประเมินไม่เห็นด้วยกับระดับสมรรถนะที่ได้รับการประเมิน

การวัดสมรรถนะการปฏิบัติทำได้ค่อนข้างลำบากจึงอาศัยวิธีการหรือใช้เครื่องมือบางชนิดเพื่อวัดสมรรถนะของบุคคลดังนี้

1) ประวัติการทำงานของบุคคลว่าทำอะไรบ้างมีความรู้ทักษะหรือความสามารถอะไรเคยมีประสบการณ์อะไรมาบ้างจากประวัติการทำงานทำให้ได้ข้อมูลส่วนบุคคล

2) ผลประเมินการปฏิบัติงาน (Performance appraisal) ซึ่งจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน 2 ลักษณะคือ

2.1) ผลการปฏิบัติที่เป็นเนื้องาน (Task performance) เป็นการทำงานที่ได้เนื้องานแท้ ๆ

2.2) ผลงานการปฏิบัติที่ไม่ใช่เนื้องานแต่เป็นบริบทของเนื้องาน (Contextual performance) ได้แก่ลักษณะพฤติกรรมของคนปฏิบัติงานเช่นการมีน้ำใจเสียสละช่วยเหลือคนอื่น เป็นต้น

2.3) ผลการสัมภาษณ์ (interview) ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ อาจจะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างคือกำหนดคำถามไว้แล้วสัมภาษณ์ตามที่กำหนด ประเด็นไว้กับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างคือสอบถามตามสถานการณ์คล้ายกับเป็นการพูดคุยกันธรรมดาๆแต่ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมคำถามไว้ในใจโดยใช้กระบวนการสนทนาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สบายใจให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพจริงมากที่สุด

2.4) ศูนย์ประเมิน (Assessment center) จะเป็นศูนย์รวมเทคนิคการวัดทางจิตวิทยาหลายอย่างเข้าด้วยกันรวมทั้งการสนทนากลุ่มแบบไม่มีหัวหน้ากลุ่มรวมอยู่ด้วยในศูนย์นี้

2.5) การประเมินรอบด้าน (360 Degree feedback) ได้แก่การประเมินจากเพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาและลูกค้าเพื่อตรวจสอบความรู้ทักษะและคุณลักษณะ

กรอบการประเมินสมรรถนะครู

การกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนิน การประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูและการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ: กิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์นักวิชาการศึกษาผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์สังเคราะห์สมรรถนะครูประกอบด้วยเจตคติค่านิยมความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษาจากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอนที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำไว้ ได้แก่แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภารูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นใน

การปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสังเคราะห์สามารถสรุปได้ว่าสมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะคือ
 - 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
 - 1.2 การบริการที่ดี
 - 1.3 การพัฒนาตนเอง
 - 1.4 การทำงานเป็นทีม
 - 1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะคือ
 - 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
 - 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
 - 2.4 การวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
 - 2.5 ภาวะผู้นำครู
 - 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

รายละเอียดและคำอธิบายสมรรถนะครู

สมรรถนะครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะและสมรรถนะประจำสายงาน 6 สมรรถนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

สมรรถนะหลัก (Core Competency)

สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผนกำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.2 สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)	1.1 ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมายการวิเคราะห์ สังเคราะห์ภารกิจงาน	1. วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 2. กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน 3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน
	1.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	1. ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง
	1.3 ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง
	1.4 ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ	1. ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/พัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น 2. พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง และชุมชน

สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึงความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.3 สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริการที่ดี (Service Mind)	2.1 ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ	1. ทำกิจกรรมต่างๆเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เมื่อมีโอกาส 2. เต็มใจภาคภูมิใจและมีความสุขในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ
	2.2 การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ	1. ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง 2. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development) หมายถึงการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.4 สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การพัฒนาตนเอง (Self- Development)	3.1 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ	1. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาการศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง
	3.2 การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ	1. รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูลความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย 2. สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ องค์กร และวิชาชีพ

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
	3.3การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน 2. ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ผู้อื่น 3. มีการขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม(Team Work) หมายถึงการให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิกตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายดังรายละเอียดในตารางที่ 2.5 สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม(Team Work) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5 สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การทำงานเป็นทีม (Team Work)	4.1 การให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3. ช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อนร่วมงานเพื่อสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน
	4.2 การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน	1. ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม
	4.3 การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย	1. มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคล/กลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานการณ์ต่างๆ

	4.4 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม	1. แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส
	4.5 การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	1. แลกเปลี่ยน/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ภายในทีมงาน 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายและทีมงาน 3. ร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึงการประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครูดังรายละเอียดในตารางที่ 2.6 สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.6 สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity)	5.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ	1. สนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ 2. เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ 3. ยกย่อง ชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ 4. ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ
	5.2 มีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ	1. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วางแผนการใช้จ่าย และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
		2. ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และ วัฒนธรรมที่ดีขององค์กร 3. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่น พัฒนาการประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า 4. ยอมรับผลอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง และหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค
	5.3 การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม	1. ปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน 2. รักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง และไม่ ละเมิดสิทธิของผู้อื่น 3. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ และไม่เบียดเบียน ผู้อื่น
	5.4 การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	1. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และ สถานการณ์ 2. มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน เพื่อน ร่วมงาน และผู้รับบริการ 3. ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ 4. เป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมผู้อื่นให้ ปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรมจรรยาบรรณ วิชาชีพครู และพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับ

สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency)

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดดังรายละเอียดในตารางที่ 2.7 สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.7 สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)	1.1 การสร้างและพัฒนา หลักสูตร	1. สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และท้องถิ่น 2. ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการ ประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
	1.2 ความรู้ ความสามารถในการ ออกแบบการเรียนรู้	1. กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่าง และธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และ ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและ การประเมินผลการเรียนรู้ 4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็น ระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยง 5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตาม สถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับ ผู้เรียนตามที่คาดหวัง 6. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อ นำไป ใช้ปรับปรุง/พัฒนา

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
<p>การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)</p>	<p>1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน 4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 5. ใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ 6. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน
	<p>1.4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ 2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
	<p>1.5 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน 2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
		3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึงความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดังรายละเอียดในตารางที่ 2.8 สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.8 สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)	2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน	1. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม 3. จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
	2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน	1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้าน การดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
	2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน	1. สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน 2. จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยความภูมิใจในความเป็นไทย
	2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. ให้ผู้เรียนคณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
		2. นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/ พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับ พฤติกรรมเป็นรายบุคคล 3. จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่ผู้เรียน อย่างทั่วถึง 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมกับค่านิยมที่พึงงาม 5. ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนอย่าง ทั่วถึงทันการณ์

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัด
บรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชาการกำกับ
ดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียนดัง
รายละเอียดในตารางที่ 2.9 สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)
ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.9 สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)	3.1 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริม การเรียนรู้ความสุขและความ ปลอดภัยของผู้เรียน	1. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ 2. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับ ผู้เรียน 3. ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวก ในห้องเรียนให้พร้อมใช้ และปลอดภัย อยู่เสมอ

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
	3.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา	1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้องครบถ้วน เป็นปัจจุบัน 2. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ
	3.3 กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น /รายวิชา	1. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน 2. แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน 3. ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึงความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.10 สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.10 สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)	4.1 การวิเคราะห์	1. สืบหาปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหาระบุสภาพปัจจุบัน

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
		3. มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
	4.2 การสังเคราะห์	1. รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ 2. มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน
	4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1. จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินการระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้ 2. ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ 3. มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่นๆที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดังรายละเอียดในตารางที่ 2.11 สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.11 สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)	5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)	1. พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
		2. เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความ คิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น 3. กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและ การกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและ มุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน
	5.2 การสนทนาอย่าง สร้างสรรค์ (Dialogue)	1. มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่าง สร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การ เรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2. มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้ง คำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะ ที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทาง ใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน 3. สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่าง สร้างสรรค์กับผู้อื่น
	5.3 การเป็นบุคคลแห่ง การเปลี่ยนแปลง (Change Agency)	1. ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่ เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมี วิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับ ผู้อื่น 2. ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม 3. กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความ ร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ 4. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
	5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)	<ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ 2. สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วม ในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ 3. ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา
	5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง ตามสภาพจริง และปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ 2. ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3. ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง 4. ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน 5. ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ต่างๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative – Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.12 สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative – Building for Learning Management)ต่อไป

ตารางที่ 2.12 สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative-Building for Learning Management)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้(Relationship & Collaborative for Learning)	6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือกับชุมชน ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน จัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้
	6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหาของแบบประเมินนี้มีจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ และตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน มีจำนวน 11 สมรรถนะ รวมทั้งสิ้น 100 ข้อรายการ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ ปฏิบัติน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง

มาก และมากที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อรายการ มีดังนี้ คือ ปฏิบัติน้อยที่สุด ได้คะแนน 1 คะแนน ปฏิบัติน้อย ได้คะแนน 2 คะแนน ปฏิบัติปานกลาง ได้คะแนน 3 คะแนน ปฏิบัติมากได้คะแนน 4 คะแนน และปฏิบัติมากที่สุด ได้คะแนน 5 คะแนน รายละเอียดของโครงสร้างเครื่องมือประเมินฉบับนี้แสดงดังตารางที่ 2.13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.13 แสดงโครงสร้างแบบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื้อหาหลัก	เนื้อหาย่อย	ลักษณะเครื่องมือ	จำนวนข้อ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาสูงสุด อายุราชการ และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความถนัดหรือเชี่ยวชาญ	เลือกตอบ และ ปลายเปิด	5
ตอนที่ 2 สมรรถนะใน การปฏิบัติงาน ของครูผู้สอน	1. สมรรถนะหลัก(Core competency)	แบบวัดชนิด มาตร	
	1.1 การมุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	ประมาณ	9
	1.2 การบริการที่ดี	ค่า 5 ระดับ	7
	1.3 การพัฒนาตนเอง	(100 ข้อ)	7
	1.4 การทำงานเป็นทีม		8
	1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู		10
	2. สมรรถนะตามสายงาน (Functional competency)	แบบวัดชนิด มาตร	
	2.1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ประมาณ	12
	2.2 การพัฒนาผู้เรียน	ค่า 5 ระดับ	11
	2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน		8
	2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน		8
	2.5 ภาวะผู้นำครู		12
	2.6 สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อ การจัดการเรียนรู้		8

การให้คะแนนและการแปลผลการประเมินสมรรถนะครู

การให้คะแนนการประเมินสมรรถนะครู

1) การให้คะแนนในแต่ละข้อรายการจะมีระดับคุณภาพของสภาพการปฏิบัติงาน 5 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติน้อยที่สุด ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

2) การประมวลผลในแต่ละข้อรายการ ให้นำคะแนนที่ประเมินจากครูผู้สอนประเมินตนเอง เพื่อนครูประเมิน และผู้บริหารประเมิน มาคำนวณหาค่าฐานนิยม (Mode) หรือค่ามัธยฐาน (Median) ในทางปฏิบัติให้กรอกคะแนนที่ครูผู้สอนประเมินตนเอง เพื่อนครูประเมิน และผู้บริหารประเมิน (ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สมรรถนะครู ของ สพฐ.)

3) การประมวลผลในแต่ละสมรรถนะ ให้นำค่าฐานนิยม (Mode) หรือ ค่ามัธยฐาน (Median) ในแต่ละข้อรายการ (ที่ได้จากข้อ 2) มาคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลผลการประเมินเพื่อสรุปเป็นผลการประเมินรายสมรรถนะ (ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สมรรถนะครู ของ สพฐ.)

เกณฑ์ในการแปลผลการประเมินรายสมรรถนะ การนำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละสมรรถนะมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลผลที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
4.01-5.00	สูง
3.01-4.00	ปานกลาง
ตั้งแต่ 3.00 ลงมา	ต่ำ

ตัวอย่าง การประมวลผลและการแปลผลการประเมินสมรรถนะการบริการที่ดี

รายการพฤติกรรม	ผลการประเมิน			คะแนนฐานนิยม
	ตนเอง	เพื่อนครู	ผู้บริหาร	
1. วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	2	3	2	2
2. กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน	4	4	5	4
3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน	5	5	5	5
4. ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	5	4	5	5
คะแนนเฉลี่ย (ผลรวมของคะแนนฐานนิยม/จำนวนรายการพฤติกรรม)	(16/4)			4.00

สรุป สมรรถนะการบริการที่ดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และมีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง (ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สมรรถนะครู ของ สพฐ.)

ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจกำกับด้านงบประมาณ เวลาและบุคลากร อาจจะเป็นการยากที่แบบประเมินครูผู้สอนให้ครอบคลุมความรู้ความสามารถอย่างหลากหลายมิติ พร้อมทั้งการประเมินเชิงลึกในแต่ละมิติให้สอดคล้องตามกรอบการประเมินได้ การออกแบบกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูหลักสูตรคณะครุศาสตร์บัณฑิต จึงจำเป็นต้องสร้างสมดุลระหว่างความครอบคลุมและความลึกในการประเมิน และให้น้ำหนัก การประเมินระหว่างตัวชี้วัดต่างๆ ควบคู่กันน้อยตามความสำคัญ ซึ่งแต่ละการประเมินก็มีการออกแบบแตกต่างกันไป จากการศึกษาเปรียบเทียบกรอบการประเมินต่างๆ จากเอกสารงานวิจัย ปรากฏว่าแบบประเมินให้น้ำหนักกับความรู้ในเนื้อหาและวิธีการสอนมากแต่ไม่ครอบคลุมถึงการจัดการเรียนสอนในห้องเรียนจริง ในขณะที่ด้วยกันยังพบว่ากรอบการประเมินส่วนใหญ่ยังเน้นการประเมินด้านเนื้อหาและวิธีการสอนแต่ขาดความชัดเจนและละเอียดที่เป็นองค์ประกอบในการประเมินรายด้านยังไม่ครอบคลุมและไม่ชัดเจนในการนำไปประเมินนักศึกษาครูกลุ่มครุศาสตร์ได้

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ได้มุ่งเน้นศึกษาและเปรียบเทียบว่ากรอบการประเมินใดเหมาะสมที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะความเหมาะสมของกรอบการประเมินนั้นขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับบริบทและกรอบแนวทางการสอนที่ดีของแต่ละระบบในการจัดการจัดการศึกษาดังนั้น จึงเป็นที่น่าท้าทายว่า การพัฒนากรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัยและกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยให้สามารถนำมาประเมินนักศึกษาครูกลุ่มครุศาสตร์ได้ สอดคล้องกับบริบทการจัดการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย

การประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัยของโครงการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย จากการประชุมเพื่อสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และอาจารย์ในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จำนวน 5 คน เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2557 ณ ห้องประชุมช่อกล้วยไม้ ที่ประชุมได้กำหนดขอบเขตในการประเมินให้ครอบคลุมเนื้อหาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ซึ่งกำหนดให้ผลการเรียนรู้สำคัญด้านความรู้ของวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ต้องบูรณาการความรู้การศึกษาปฐมวัยที่ครอบคลุมไม่น้อยกว่าหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) หลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย
- 2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 3) ภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย
- 4) คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 5) วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 6) สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 7) ศิลปะและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- 8) สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ดังนั้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จึงได้ออกแบบแบบทดสอบวัดความรู้วิชาเฉพาะด้านของ นักศึกษาครูปฐมวัยให้ครอบคลุมกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และครอบคลุมเนื้อหาการเรียน การสอนในรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือกตามแผนการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย

การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครู ปฐมวัย

นักวิจัยทางการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูได้พยายามคิดหาแนวทางใน การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในด้านการจัดการเรียนการสอน จึงมี การศึกษาวิจัยวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูด้านสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การมอบหมายให้วิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเรียน (Stump, 2001) การมอบหมายให้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้แล้ววิจารณ์แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นโดย ตนเอง เพื่อน และครูผู้สอนรายวิชาวิธีสอน (Tuan, 1996; Stump, 2001) การปฏิบัติการสอนแบบ จุลภาค (Micro-Teaching) แล้ววิจารณ์การสอนโดยตนเอง เพื่อน และครูผู้สอนวิชาวิธีสอน (Tuan, 1996; Tuan & Kaou, 1997; Bell et al., 1998; Veal, 1998; Eick, 2000; Halim & Meerah, 2002) การสะท้อนแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการสอน (Tuan, 1996) การเขียนอนุทิน (Tuan, 1996; Bell et al., 1998; Veal, 1998; Eick, 2000) รวมทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (van Driel et al., 2002) อย่างไรก็ตามปัญหาหนึ่งที่พบ โดยทั่วไปสำหรับนักศึกษาครูที่มีความรู้ในเนื้อหาที่สอนแต่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาที่ ตนเองมีอยู่ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญของรายวิชาต่างๆ ได้ ซึ่ง การขาดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ทำให้การจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาดังกล่าวไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร (Veal, 1998; Bell, Veal & Tippins, 1998)

ซึ่งในบริบทการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักศึกษาครูหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต กลุ่มวิชาการศึกษาปฐมวัย จากการนิเทศการสอนพบว่านักศึกษาครูส่วนใหญ่ต้อง เผชิญกับปัญหาหลายประการในขณะออกไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยเฉพาะปัญหาที่ นักศึกษาฝึกสอนไม่สามารถจัดประสบการณ์ได้ตรงตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ตนเองเขียน และ สื่อการสอนยังไม่หลากหลาย ขาดการแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งทำให้การจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นปัญหาจากการขาดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนส่งผล โดยตรงต่อประสิทธิภาพในการสอนระดับปฐมวัย ธัญพร ชื่นกลิ่น (2553) กล่าวว่า การพัฒนา สมรรถนะที่เกิดจากความต้องการของตนเองหรือการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการ หรือความ คาดหวังตามภารกิจหน้าที่จะทำให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด

ภารกิจหลักสำคัญอีกประการของคณะครุศาสตร์ ก็คือทำหน้าที่เป็น "ครูของครู" ที่ต้องผลิต และพัฒนานักศึกษาครูให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นำทักษะ และความรู้ที่จำเป็นจากกระบวนการเรียนการสอนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงได้ ในการผลิตและ พัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายให้นักศึกษามีความรู้ในเนื้อหาและมี สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ การรู้วิชาเฉพาะด้าน (Specific Content Knowledge) การรู้วิธีการสอน (Pedagogical Content Knowledge) และ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ (Teaching Competency)

ความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาเรื่องการเรียนรู้วิชาเฉพาะด้าน การรู้วิธีการสอน และสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ ด้านวิชาชีพของครูปฐมวัยเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และการพัฒนาทักษะ วิชาชีพ ดังนั้นกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของ นักศึกษาครูปฐมวัยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดและประเมิน สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเพื่อเป็นข้อมูลในการ เตรียมนักศึกษาออกนอกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาต่อไป

ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ความรู้และวิธีสอนของนักศึกษาครูเป็นงานที่ ค่อนข้างยากและท้าทาย เนื่องจากสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ความรู้ และวิธีสอนของนักศึกษา ครูมีหลายองค์ประกอบ และแต่ละองค์ประกอบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างซับซ้อน อย่างไรก็ตาม Baxter & Lederman (1999: 158) ได้เสนอกรอบแนวคิดในการวัดความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนว่า ควรวัดให้ครอบคลุมทั้งสามด้าน คือ สิ่งที่ครูผู้สอนรู้ สิ่งที่ครูผู้สอนปฏิบัติ และเหตุผลในการปฏิบัติของ ครูผู้สอน โดยใช้วิธีวัดที่ประกอบด้วยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายที่เรียกว่า Multi-method evaluation เพราะว่าไม่มีวิธีวัดวิธีใดวิธีหนึ่งที่สามารถวัดความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนได้ครบและ ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ(Baxter; & Lederman, 1999: 158-159) วิธีวัดที่ประกอบด้วยวิธีเก็บ

รวบรวมข้อมูลที่หลากหลายอาจประกอบด้วย การสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ก่อนและหลังการสอน การตรวจแผน การจัดการเรียนรู้ การอภิปรายเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง การเก็บรวบรวมชิ้นงาน การเขียนอนุทินสะท้อนแนวคิด/หรือการใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น นอกจากการวัดการพัฒนาความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนควรต้องใช้วิธีวัดที่หลากหลาย แล้วจึงควรต้องวัดอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ (เช่น 1 ภาคการศึกษา หรือ 1 ปีการศึกษา) เพราะว่าการพัฒนาความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนของครู (Pedagogical Content Knowledge) เกิดขึ้นอย่างช้าๆ ภายใต้กิจกรรมการวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอน และการสะท้อนแนวคิดที่ได้จากการสอนเนื้อหาหนึ่ง ๆ ของครูผู้สอน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดการวัดสมรรถนะการเป็นครูของวิเบอร์ (Weber, 1974) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวัดสมรรถนะการเป็นครู ประกอบด้วยเกณฑ์ 3 ด้าน ได้แก่ การวัดผลความรู้ (Knowledge criteria) การวัดผลการปฏิบัติการสอน (Performance criteria) และการวัดผลการสอน (Consequence criteria) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะของครูโดยประยุกต์แนวคิดการวัดผลสมรรถภาพการเป็นครูของ วิเบอร์ (Weber, 1974) โดยใช้เกณฑ์การวัดผล 2 ด้าน ได้แก่ การวัดผลด้านความรู้ (Knowledge criteria) และการวัดผลการปฏิบัติการสอน (Performance criteria) เนื่องจากการประเมินสมรรถนะของนักศึกษาครูก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในการวิจัยครั้งนี้จึงไม่กำหนดกรอบการประเมินด้านการวัดผลการสอน (Consequence criteria) ซึ่งรายละเอียดของเกณฑ์แต่ละด้าน มีดังนี้

1) เกณฑ์การวัดผลความรู้ คือการประเมินทางด้านความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชาเฉพาะด้าน ทักษะกระบวนการและเจตคติ

2) เกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงาน คือ การประเมินผลทางด้านปฏิบัติการสอน การใช้เทคนิควิธีสอน การใช้สื่อการสอน การใช้จิตวิทยาการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังได้ศึกษารูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะของครูจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ (ทิตนา แซมมณี, 2550; พยุงศักดิ์ จันทรสุนทร, 2543; Baxter; & Lederman, 1999: 158-159; The College Academic Council, 2004; Chicago Public School Education, 1995; Corcoran, T. ; & Goertz, M., 1995) การสังเคราะห์งานวิจัยนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยการสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะของครู ซึ่งประกอบด้วย 3 แนวคิด คือ การเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์เป็นฐาน (Experience based learning) การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความรู้เฉพาะด้าน (Specific Content Knowledge) และการเรียนรู้เน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนรายบุคคล (Individual competency in teaching) จากงานวิจัยทำให้ได้กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการสอนด้วยกระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค 10 ขั้นตอน ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 กระบวนการพัฒนาสมรรถภาพการสอนด้วยกระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค

ซึ่งในการสร้างตัวชี้วัดในการประเมินผลการสอนของนักศึกษาครูประยุกต์แนวคิดตามกรอบแนวทางการสอน (Framework for Teaching) ของ Danielson ซึ่งแบ่งความรู้และความสามารถในการสอนออกเป็น 4 มิติ ที่แยกแยะออกเป็น 22 องค์ประกอบตามตารางที่ 2.15

ตารางที่ 2.15 ความรู้และความสามารถในกรอบแนวทางการสอนที่ดีของ Danielson

มิติความรู้และความสามารถในการสอน	องค์ประกอบ
การวางแผนและเตรียมการสอน (Planning and Preparation)	ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและทักษะการสอนความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่สอนการเลือกและออกแบบวิธีการสอนที่สอดคล้องกับนักเรียนและการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน
การจัดการห้องเรียน (The Classroom Environment)	สร้างบรรยากาศความเป็นมิตรและความรักต่อห้องเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้บริหารจัดการ

	กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนดูแลจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนและพื้นที่ในห้องเรียน
การสอน (Instruction)	สื่อสารเนื้อหาการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนและถูกต้องทักษะการสอนโดยตั้งคำถามและให้นักเรียนอภิปรายทักษะการดึงดูความสนใจนักเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ปฏิสัมพันธ์และการให้คิดเห็นกลับกับนักเรียน (feedback) การปรับการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และนักเรียนในห้องเรียน
ความรับผิดชอบในอาชีพครู (Professional Responsibilities)	ทบทวนและประเมินการสอนของตนเองเก็บข้อมูลต่างๆ อย่างถูกต้องปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวนักเรียนช่วยเหลือโรงเรียนและเขตพื้นที่การพัฒนาและฝึกฝนในสายอาชีพการแสดงผลออกซึ่งความเป็นครูมืออาชีพ

เกณฑ์การให้คะแนน (rubrics) ในการประเมินแต่ละมิติหรือตัวชี้วัด กำหนดให้จะต้องมีระดับคะแนนอย่างน้อยมากกว่า 2 ระดับขึ้นไป เพื่อให้สามารถแยกแยะผลงานหรือทักษะของครูได้หลายระดับ และควรระบุถึงพฤติกรรมการสอนหรือหลักฐานที่แตกต่างกันตามคะแนนในแต่ละระดับอย่างชัดเจน เพื่อให้มีความง่ายและเที่ยงตรงมากขึ้นในการให้คะแนน โดยระดับคะแนนสูงสุดย่อมบ่งบอกแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดรายละเอียดดังตารางที่ 2.16

ตารางที่ 2.16 เกณฑ์การให้คะแนนในตัวชี้วัดด้านทักษะการดึงดูความสนใจนักเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ ในกรอบแนวทางการสอนที่ดีของ Danielson

ตัวชี้วัด	ระดับคะแนนของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้			
	ไม่น่าพอใจ	พื้นฐาน	ดี	ดีมาก
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการให้แบบฝึกหัด	ไม่เหมาะสมกับอายุและภูมิหลังของผู้เรียน และไม่ดึงดูความสนใจของนักเรียน	เหมาะสมและดึงดูนักเรียนได้เพียงบางคน	กิจกรรม และแบบฝึกหัดส่วนใหญ่เหมาะสมกับนักเรียนและกระตุ้นนักเรียนให้สนใจเรียน	นักเรียนทุกคนให้ความสนใจในกิจกรรม และริเริ่มหรือดัดแปลงกิจกรรมเอง ซึ่งเพิ่มพูนความเข้าใจในเนื้อหา
การใช้สื่อการสอน	ไม่เหมาะสมกับ	มีสื่อการสอน	ตรงตามจุดประสงค์	ตรงตามจุดประสงค์

	จุดประสงค์การ สอนและไม่ติงดู นักเรียน	บางส่วนที่เหมาะสม กับจุดประสงค์การ สอนและติงดู นักเรียน	การสอนและติงดู ความสนใจ นักเรียนได้	การสอนและติงดู ความสนใจ นักเรียนได้ รวมทั้ง นักเรียน สนใจจะผลิต หรือ ตัดแปลงการใช้สื่อ การสอน
--	---	--	---	---

จากการสังเคราะห์งานวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางและกรอบแนวคิดสำคัญในการดำเนินการวิจัยการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการสอนและการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย ที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดของประเด็นต่างๆ ที่สำคัญในหัวข้อต่อไป เพื่อเชื่อมโยงถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการสอนและการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยรวมทั้งนำเสนอแนวคิดในการประเมินผลกรอบฯ ที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้ประเมินนักศึกษาครูในการเรียนการสอนแบบจุลภาคต่อไป

การสอนแบบจุลภาค

การสอนแบบจุลภาค เริ่มที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ในปี 1963 โดยมีกลุ่มนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย Dwight Allen, Robert Bush, Fred Macdonald, และ J.M. Cooper ได้ทำการศึกษา หาวิธีการฝึกอบรมครู ก่อนประจำการได้คิดค้นและทำการแจกแจงทักษะการสอนที่ซับซ้อนนั้น ออกเป็น 18 ทักษะด้วยกัน ซึ่งบางทักษะก็เป็นทักษะรวม เช่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน ทักษะการสรุปสัมพันธ์ ทักษะการเสริมสร้างกำลังใจ ทักษะการอธิบายและยกตัวอย่าง ทักษะการเจียบ ทักษะการกระตุ้นให้ นักศึกษาตั้งคำถามเอง เป็นต้น

จากการศึกษาวิจัยของกลุ่ม Allen ที่สแตนฟอร์ด เรื่อง “การสอนจุลภาค” นี้ เริ่มเป็นที่สนใจต่อผู้เกี่ยวข้อง ในวงการฝึกหัดครู และครูประจำการมากขึ้นทุกขณะ ได้มีการลอกแบบไปใช้และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั่วไป ในสหรัฐอเมริกา และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มหาวิทยาลัยอุสเตอร์ (New University of Ulster) และมหาวิทยาลัยสเตอร์ลิง (University of Sterling) ในประเทศอังกฤษ ได้นำเอาไปใช้ฝึกอบรมครูใหม่ ส่วนมหาวิทยาลัยแคสเตอร์ ได้ตั้งศูนย์วิจัยการสอนระหว่างชาติ (International Micro teaching Research Unit of the University of Lancaster)

ในประเทศไทยได้รับเอาการสอนแบบจุลภาคมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 มหาวิทยาลัยหลายแห่งและวิทยาลัยฝึกหัดครูต่างๆ ได้นำเอาวิธีการสอนแบบจุลภาคมาปรับเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ

การของแต่ละสถาบันทำการฝึกอบรมครูและยังได้ทำการศึกษาวิจัยการสอนแบบจุลภาคนี้ตลอดมา สถาบันที่นำการสอนแบบจุลภาคมาใช้ได้แก่ วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูพระนคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบของการสอนแบบจุลภาค สามารถนำไปกับการฝึกอบรมพัฒนาการสอนดังนี้

1. ใช้ฝึกทักษะการสอนก่อนที่จะออกไปทำงาน (Pre-service teaching training) เป็นการฝึกทักษะการสอน เพื่อให้แน่ใจว่า เข้าใจและสามารถที่จะแสดงออกถึงทักษะต่าง ๆ ขณะที่ทำการสอนต่อไปได้

2. ใช้ฝึกอาจารย์ประจำการ ที่ต้องการพัฒนาตนเอง (In-service training) เป็นการฝึกซ่อมเพิ่มเติมหรือตรวจสอบความสามารถในการใช้ทักษะการสอนของอาจารย์ที่มีความสนใจในการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพที่สุด

3. ใช้ประกอบการพัฒนาประสบการณ์ และทักษะในการฝึกอบรม (Further Development in experience and skills) การดำเนินการสอนแบบจุลภาคนี้สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนการสอน และสามารถใช้ในการค้นคว้าและพัฒนาทักษะต่าง ๆ สำหรับการดำเนินการสอนแบบจุลภาคนี้

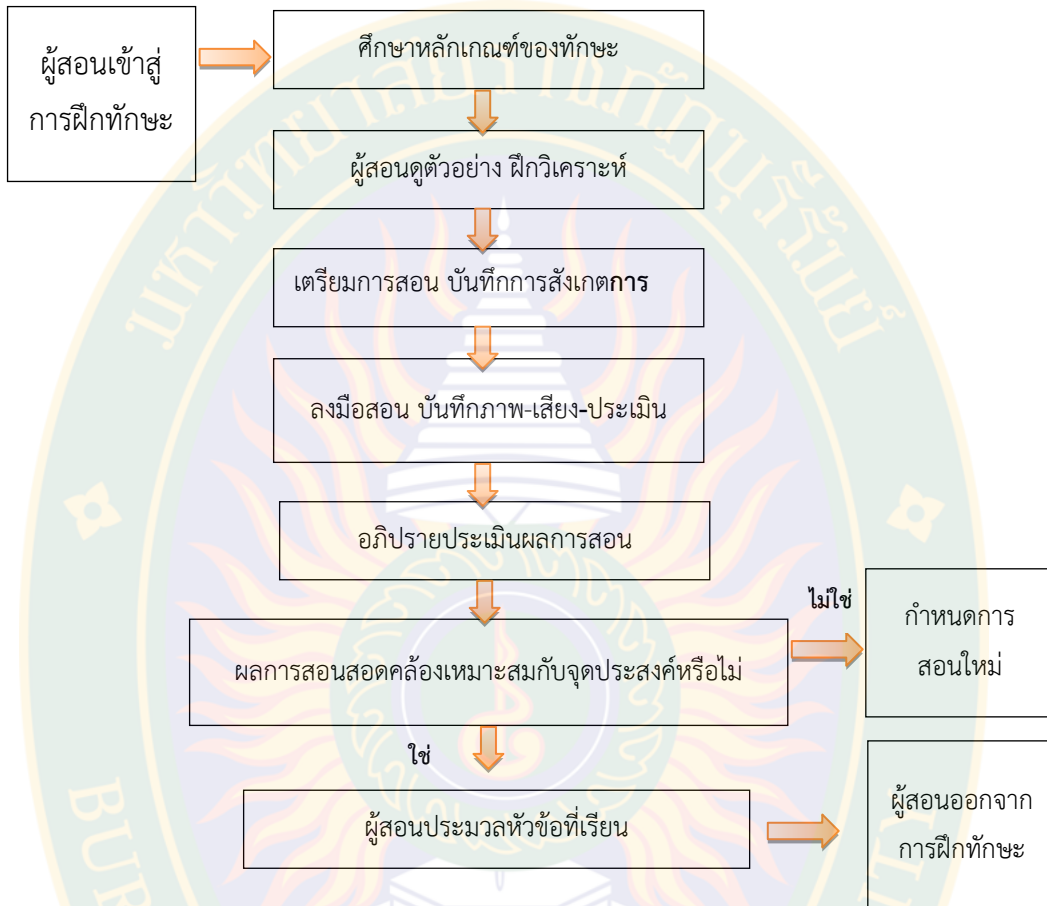
4. เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ในการทำงานของผู้ดำเนินงานได้มาก เพราะทำให้เป้าหมายของโครงการเด่นชัด และสามารถจัดและดำเนินการนิเทศก์ (Teacher supervisions) ดังนี้

4.1 ทำให้อาจารย์นิเทศก์ติดตาม สังเกตการแสดงออกของครูฝึก (ผู้เรียน) ได้ และครูฝึกสามารถรับรู้ผลการแสดงออกของตนอย่างแท้จริงด้วย

4.2 เป็นการอบรมที่สนองความสามารถของครูฝึก เป็นรายบุคคลอย่างแท้จริง การฝึกทักษะเช่นนี้ สามารถจัดและพัฒนาทักษะต่างๆ ให้เหมาะกับบุคลิกภาพ และความสามารถของแต่ละคนได้

การสอนจุลภาคเป็นการสอนที่ย่อขนาดของห้องเรียนเวลาเรียนบทเรียนและยังจำกัดความสลับซับซ้อนของทักษะการสอนด้วยซึ่งขบวนการนี้ใช้ฝึกทักษะการสอนสำหรับครูก่อนประจำการ และครูประจำการได้ดีที่สุดวิธีหนึ่งในปัจจุบันระบบการสอนแบบจุลภาคที่ส่วนใหญ่คณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยนำมาใช้นั้นลอกมาจากต้นแบบของแอสตันพอร์ตซึ่งได้มีการสอนซ้ำและจัดให้ดำเนินการสอนซ้ำภายในวันเดียวกันเพื่อเป็นการซักซ้อมแก้ไขข้อบกพร่องทันทีเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะฝึกทักษะการสอนในสถานศึกษาระบบการสอนแบบจุลภาคตามแบบต้นฉบับของแอสตันพอร์ตเมื่อปีค.ศ. 1964 นั้นดำเนินเป็นขั้นดังนี้ การเตรียม (Plan) การสอน (Teach) วิวิจารณ์ (Critique) เตรียมใหม่ (Re-plan) สอนใหม่ (Reteach) ดูภาพ (View) วิวิจารณ์ (Critique) และเสร็จสิ้น (Finish)

การฝึกทักษะการสอนเป็นกระบวนการที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามแผนภาพที่ 2.2 ดังนี้ (พึงใจ สินธวานนท์, 2526 : 319 - 320)

แผนภาพที่ 2.2 กระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค

การฝึกทักษะการสอนด้วยการสอนแบบจุลภาค (Micro Teaching) เป็นพื้นฐานในการสอนจริงในชั้นเรียนเพราะช่วยให้ผู้ฝึกหรือผู้ที่จะเป็นครูเกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว มีความมั่นใจขึ้น และยังช่วยให้ได้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ หรือฝึกซ้ำเพิ่มเติมได้อีกด้วยการสอนแบบจุลภาค คือ การสอนในสถานการณ์จริง แต่ในลักษณะที่ย่อส่วนทั้งบทเรียน ชั้นเรียน และเวลา โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้ (1) เป็นการสอนที่มีลักษณะเหมือนการสอนจริง (2) เป็นการสอนที่ย่อส่วนลงมาเพื่อลดความยุ่งยากของสถานการณ์การสอนและช่วยให้มีโอกาสฝึกสอนการสอนได้หลายคนในเวลาอันจำกัด (3) เป็นการสอนที่ผู้ฝึกกำหนดเป้าหมายในการฝึกแต่ละครั้ง (4) เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้ฝึกได้เห็น “ผลย้อนกลับ” ของการสอนจริง และ (5) เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้สอนได้มีโอกาสแก้ไขจุดอ่อน

ของตน โดยการแก้ไขบทเรียน หรือวิธีการสอนให้โอกาสทดลองสอนใหม่กับนักเรียนชุดใหม่ เพื่อติดตามดูผลภายหลังการแก้ไขแล้ว จนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมการสอนบางอย่างเป็นสิ่งตรงกันข้ามกับความชำนาญเฉพาะตัวของผู้ฝึก การจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์จึงจำเป็นต้องให้ผู้สอนมองเห็น ยอมรับและพิจารณาแก้ไข โดยอาศัยการฝึกซ้ำอีก การฝึกบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครู และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครู เพื่อนำไปประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน หลังจากทีนักศึกษาครูเหล่านี้ผ่านกระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 2.3 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.3 กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน

สมรรถนะด้านการสอนในการเลือกและใช้สื่อการเรียนสำหรับนักศึกษาครูปฐมวัย

ตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 24 (5) ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

นอกจากนี้ นักศึกษาครูปฐมวัย จะต้องรู้จักรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน ตามที่ปรากฏในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กล่าวถึง สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องอาศัยสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนในระดับปฐมวัยควรจัดเตรียมสื่อและแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ เน้นสื่อที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการของเด็ก รวมทั้งบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ อาจจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเด็กมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และยังกล่าวอีกว่า การจัดการรายกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน และกิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน คือ 6 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะต้องมีการใช้สื่อการเรียน เช่น เพลง นิทาน และสื่ออื่นๆ ที่จำเป็นในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย อีกทั้งนี้ การประเมินผลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาจะต้องได้รับการประเมินผลสมรรถภาพทางการสอนเกี่ยวกับสื่อให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและจำนวนนักเรียนโดยใช้สื่ออย่างประหยัดและคุ้มค่า

ดังนั้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยจึงประสงค์จะพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนในด้านการเลือกและใช้สื่อการเรียนสำหรับนักศึกษาครูปฐมวัย เพื่อให้ นักศึกษาเกิดสมรรถนะด้านการสอนเกี่ยวกับเพลง นิทาน และสื่ออื่นๆ ที่สอดคล้องกับหน่วยการสอนและสามารถนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไปในอนาคต

การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน

ทุกครั้งที่จัดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ในห้องเรียน ควรมีเป้าหมายหลักเพื่อค้นหาจุดเด่น และ ข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน เพื่อที่ครูจะได้หาแนวทางส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพของแต่ละบุคคลมากที่สุด ดังนั้นสิ่งที่สำคัญอย่างมากที่ครูควรดำเนินการก็คือ การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและนำเครื่องมือวัดนั้นไปใช้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะยุคปัจจุบันที่การวัดผลการเรียนรู้ได้เน้นหนักไปที่การวัดภาคปฏิบัติ (Performance assessment) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การกระทำหรือการปฏิบัติได้ของนักเรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เองประสิทธิภาพของการวัดผลการเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของแบบสังเกตหรือเครื่องมือวัดอื่นๆ ที่ต้องใช้ดุลยพินิจของผู้ประเมิน (Rater) มากยิ่งขึ้นด้วย เพราะเมื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติก็จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับทักษะในกระบวนการ (Process) และคุณภาพของผลงาน (Product) ที่นักเรียนได้จัดทำขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้ประเมินทั้งสิ้น

แต่ปัญหาที่ครูและสถานศึกษาต่างๆ ประสบอยู่เสมอก็คือ การขาดเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะเครื่องมือที่มีเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และถึงแม้จะมี ก็พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้ตรวจสอบคุณภาพอย่างเต็มกระบวนการมากนัก โดยเฉพาะการตรวจสอบว่าเครื่องมือนั้นจะสามารถนำไปใช้ได้โดยตรงและยุติธรรมกับนักเรียนทุกคนหรือไม่ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะไม่ทราบวิธีการ ขณะที่บางส่วนอาจไม่เห็นความจำเป็น แต่หากเรามุ่งหวังให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกครั้งมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เครื่องมือวัดต่างๆ ควรจะได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ก่อนนำไปใช้จริง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ผลการวัดที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากที่สุด

คุณภาพประการหนึ่งที่สำคัญยิ่งของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ คือ ความชัดเจนและสื่อความหมายได้ตรงกัน ซึ่งเรียกว่า ความเป็นปรนัย (Objectivity) โดยเฉพาะในส่วนของเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรฐานอย่างมาก นั่นคือ ไม่ว่าจะนำไปใช้เมื่อใดหรือครูคนใดจะเป็นผู้ใช้ก็ตาม คะแนนเหล่านั้นควรจะคงที่หรือใกล้เคียงกันมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งคุณภาพดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ย่อมด้อยอย่างมากในเครื่องมือวัดทุกประเภทที่ต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจของครูหรือผู้ประเมิน แม้แต่ข้อสอบชนิดบรรยายหรือความเรียง (Essay item) ก็ไม่พ้นที่จะประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในส่วนของ การวัดภาคปฏิบัติ นั้นไม่ว่าจะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการหรือผลงานก็ล้วนมีจุดอ่อนนี้ทั้งสิ้น ซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากอคติหรือความไม่รู้จริงของผู้ประเมินหรือเกิดจากความไม่ชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ก็ตาม จุดอ่อนนี้ควรได้รับการแก้ไขให้หมดไปหรือเหลือน้อยที่สุดเท่าที่ครูจะพึงกระทำได้

การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

โดยทั่วไป เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติจะประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนที่เป็นแบบบันทึกคะแนน ซึ่งครูจะต้องใช้ในการจดบันทึกคะแนนและข้อสังเกตต่างๆ กับส่วนที่เป็นเกณฑ์การให้คะแนน เพื่ออธิบายให้ครุทราบว่าจะต้องพิจารณาประเด็นใดบ้างและให้คะแนนในแต่ละประเด็นอย่างไร ซึ่งสองส่วนนี้อาจพิมพ์ไว้คนละด้านหรืออาจพิมพ์แยกไว้ต่างหากก็แล้วแต่ความเหมาะสม ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะลักษณะและตัวอย่างของเกณฑ์การให้คะแนนที่มีผู้นำเสนอไว้แล้วอย่างคร่าวๆ เพื่อเป็นการเกริ่นนำเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์ดังกล่าวอีกต่อหนึ่งเท่านั้น โดยจะไม่กล่าวถึงลักษณะและตัวอย่างของแบบบันทึกคะแนนแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะความสามารถศึกษาค้นคว้าในประเด็นเหล่านี้ได้จากเอกสารตำราทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่อยู่ทั่วไป และตามแนวทางที่ปฏิบัติกันโดยทั่วไปนั้น ผู้สร้างเครื่องมือวัดก็มีอิสระที่กำหนดรูปลักษณ์ของแบบบันทึกคะแนนได้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและความสะดวกในการนำไปใช้เป็นสำคัญ

รุ้งศิริรินทร์ จันท์หอม (2545: 26) ได้นำเสนอตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ ทั้งในส่วนของเกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic scoring rubrics) อันหมายถึงการให้คะแนนโดยพิจารณาคุณภาพของผลงานหรือการกระทำภาพรวมทั้งหมด และการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics) ซึ่งเป็นการให้คะแนนโดยการแบ่งย่อยกระบวนการหรือผลงานนั้นออกเป็นส่วนๆ แล้วจึงพิจารณาให้คะแนนในแต่ละส่วนนั้น

แนวทางหนึ่งที่ครูควรดำเนินการก็คือ ตรวจสอบว่าเครื่องมือวัดฉบับนั้นจะสามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีมาตรฐานมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้โดยมอบหมายให้ผู้ประเมินอย่างน้อย 2 คน ได้ทดลองประเมินการทำงานหรือผลงานของนักเรียนหนึ่งคนหรือมากกว่า แล้วจึงใช้กระบวนการทางสถิติมาช่วยตรวจสอบความสอดคล้องของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินเหล่านั้นมีมากน้อยเพียงใด ถ้าพบว่ามี สอดคล้องกันอย่างมาก ย่อมบ่งชี้ว่าเครื่องมือวัดฉบับนั้นมีมาตรฐานเพียงพอที่จะนำไปใช้ต่อไป และหนึ่งในวิธีการทางสถิติที่น่าจะนำมาปรับใช้ได้ที่ดีก็คือดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ซึ่งนำเสนอไว้โดย Judith A. Burry-Stock และคณะ (1996) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ความตรงของเนื้อหา

เนื้อหาที่พูดตรงกับหัวข้อหรือไม่ ?

0 คะแนน 1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน

ส่วนใหญ่ไม่ตรงกับหัวข้อ ประมาณ 50 % ที่ตรงส่วนใหญ่ตรง แต่มีบางส่วนไม่ตรง เนื้อหาที่พูดทั้งหมดตรงกับหัวข้อ

2. ความต่อเนื่องของการพูด

การพูดดำเนินไปอย่างไรราบรื่นหรือไม่ ?

0 คะแนน 1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน

พูดแล้วหยุดเป็นเวลานาน และ หยุดและคิดหาคำ มีการทิ้งช่วงหยุดพูดบ้าง พูดอย่างราบรื่น
คิดหาคำตอบเกือบทุกประโยค ประมาณ 50 % ของ ไม่มีการสะดุด
ประโยคที่พูด

3. ความถูกต้องในการใช้ภาษา

ใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ ?

0 คะแนน 1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน

ส่วนใหญ่ใช้คำผิด ใช้ภาษาผิดประมาณ 50 % ใช้ภาษาผิดประมาณ 1 ใน 3 ใช้ภาษาถูกต้อง

4. ความเหมาะสมของน้ำเสียง

ใช้น้ำเสียงเหมาะสมหรือไม่ ?

0 คะแนน 1 คะแนน 2 คะแนน 3 คะแนน

ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะสมกับ ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่เหมาะสม แต่มีบ้าง เลือกใช้น้ำเสียงได้อย่าง
เนื้อหาที่พูดเป็นส่วนใหญ่ ประมาณ 50 % ของการพูด ใช้น้ำเสียงไม่ค่อยเหมาะสม เหมาะสมกับเนื้อหาที่พูด

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) เป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับความสอดคล้องกันของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมิน 2 คน หรือมากกว่า โดยดัชนีนี้จะมีค่าตั้งแต่ 0-1 เมื่อใดที่มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าผู้ประเมินสามารถให้คะแนนได้อย่างสอดคล้องกันสูงมาก แต่ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 0 ก็แสดงว่ามีความสอดคล้องกันไม่มากนัก ดังนั้นหากผู้ประเมินคือผู้ที่ได้รับการฝึกฝน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การให้คะแนนอย่างดีแล้ว ดัชนีนี้จะช่วยบ่งชี้ถึงมาตรฐานของเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวได้

ก่อนนำกรอบการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูไปใช้สำหรับประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู จะต้องหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน ซึ่งได้จากการคำนวณด้วยสูตรต่างๆอย่างมากมายซึ่งกรณีนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเป็นการกำหนดกลุ่มผู้ประเมินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของพฤติกรรมบ่งชี้ที่จะประเมินมากที่สุดสามารถจำแนกได้เป็น 2 กรณีดังนี้

กรณีที่ 1 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เดียวกันในบริบทเดียวกันและช่วงเวลาเดียวกันซึ่งกลุ่มผู้ประเมินในกลุ่มนี้เป็นบุคลากรในโรงเรียนแล้วสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามที่คณะกรรมการกำหนดในขณะที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน

กรณีที่ 2 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เดียวกันแต่กลุ่มผู้รับการประเมินไม่ได้อยู่ในบริบทเดียวกันและเวลาที่ต่างกันกลุ่มผู้ประเมินในกรณีนี้ได้แก่บุคลากรในโรงเรียนเดียวกันของนักเรียนในขณะที่อยู่กับผู้ปกครองทั้งที่บ้านและสถานที่ต่างๆที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นๆของนักเรียน

ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินที่ได้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับความสอดคล้องของคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้ประเมินตั้งแต่ 2 คนหรือมากกว่าจะมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 หากค่าที่คำนวณได้เข้าใกล้ 1 แสดงว่าผู้ประเมินให้คะแนนได้สอดคล้องต่องกันนั่นคือผู้ที่ได้รับการสังเกตปฏิบัติตนในคุณลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆจนเกิดเป็นกิจนิสัย (Characterization) เป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติหมายความว่าเมื่อใดก็ตามที่อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตอบสนองต่อสิ่งเร้าก็จะตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวาจนจัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของคุณคนนั้นในที่สุดและหากค่าที่คำนวณได้เข้าใกล้ 0 แสดงว่าผู้ประเมินให้คะแนนไม่สอดคล้องต่องกันในกรณีที่สังเกตพฤติกรรมเดียวกันในบริบทเดียวกันและเวลาเดียวกันหรือหากเป็นการสังเกตของผู้ประเมินที่สังเกตพฤติกรรมเดียวกันจากบริบทที่ต่างกันและเวลาที่ต่างกันแสดงว่าผู้ได้รับการสังเกตปฏิบัติตนในคุณลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆไม่เป็นกิจนิสัยมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในรูปแบบที่ไม่คงเส้นคงวา

Burry-Stock (1966) ได้เสนอการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินในรูปแบบที่เรียกว่า RAI ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการหาความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินที่ไม่ค่อยมีความยุ่งยาก

และไม่มีความเข้มงวดในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินหลายๆพฤติกรรมหรือกับกลุ่มตัวอย่างหลายๆคนโดยผู้ประเมินหลายๆคนก็ได้และมีการให้คะแนนที่เป็นแบบหลายสเกลได้ค่าที่คำนวณได้จะมีพิสัยตั้งแต่ 0.00-1.00 ถ้าค่าที่หาได้มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าผู้ประเมินมีความสอดคล้องกันมากและค่าที่หาได้มีค่าเข้าใกล้ 0.00 แสดงว่าผู้ประเมินมีความสอดคล้องกันน้อยซึ่งเบอร์รี่-สตอกได้เสนอรูปแบบของการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินไว้ดังนี้

กรณีที่ 1 มีคุณลักษณะที่ประเมินคุณลักษณะเดียวจำนวนผู้ได้รับการประเมินคนเดียวและจำนวนผู้ประเมิน 2 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{|R_1 - R_2|}{I - 1}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R ₁	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1
R ₂	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 2
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

กรณีที่ 2 มีคุณลักษณะที่ประเมินหลายคุณลักษณะจำนวนผู้ได้รับการประเมินคนเดียวและจำนวนผู้ประเมิน 2 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K |R_{1k} - R_{2k}|}{K(I - 1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R _{k1}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 ในคุณลักษณะที่ k (k=1, 2, 3,...,K)
R _{k2}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 2 ในคุณลักษณะที่ k (k=1, 2, 3,...,K)
K	แทน	จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

กรณีที่ 3 มีคุณลักษณะที่ประเมินหลายคุณลักษณะจำนวนผู้ได้รับการประเมินหลายคนและจำนวนผู้ประเมิน 2 คนคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N |R_{1kn} - R_{2kn}|}{KN(I - 1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
$R_{n_{k1}}$	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 ของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k (n=1, 2, 3,...,N และ k=1, 2, 3,...,K)
$R_{n_{k2}}$	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 2 ของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k (n=1, 2, 3,...,N และ k=1, 2, 3,...,K)
K	แทน	จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

กรณีที่ 4 มีคุณลักษณะที่ประเมินคุณลักษณะเดียวจำนวนผู้ได้รับการประเมินคนเดียวและจำนวนผู้ประเมินหลายคนคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{m=1}^M |R_m - \bar{R}|}{(M - 1)(I - 1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R_m	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m (m=1, 2, 3,...,M)
R	แทน	คะแนนเฉลี่ยหรือค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินทุกคน ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R} = \frac{\sum_{m=1}^M R_m}{M}$$

M	แทน	จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

กรณีที่ 5 มีคุณลักษณะที่ประเมินหลายคุณลักษณะจำนวนผู้ได้รับการประเมินคนเดียวและจำนวนผู้ประเมินหลายคนคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{m=1}^M |R_{mk} - \bar{R}_k|}{K(M-1)(I-1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R_{mk}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m ในคุณลักษณะที่ k (m=1, 2, 3,...,M และ k=1, 2, 3,...,K)
R_k	แทน	คะแนนเฉลี่ยในคุณลักษณะที่ k ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R} = \frac{\sum_{m=1}^M R_{mk}}{M}$$

K	แทน	จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด
M	แทน	จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

กรณีที่ 6 มีคุณลักษณะที่ประเมินหลายคุณลักษณะจำนวนผู้ได้รับการประเมินหลายคนและจำนวนผู้ประเมินหลายคนคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mkn} - \bar{R}_{nk}|}{KN(M-1)(I-1)}$$

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R_{mkn}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m ของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k (m=1, 2, 3,...,M; n=1, 2, 3,...,N และ k=1, 2, 3,...,K)
R_{nk}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผู้รับการประเมินคนที่ n ในคุณลักษณะที่ k ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R}_m = \frac{\sum_{m=1}^M R_{mk}}{M}$$

K	แทน	จำนวนคุณลักษณะที่ประเมินทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้ได้รับการประเมินทั้งหมด
M	แทน	จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

จากการศึกษาข้างต้น ในการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ในการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ครั้งนี้ใช้การหาดัชนีความสอดคล้อง กรณีที่ 6 คือ มีคุณลักษณะที่ประเมินหลายคุณลักษณะจำนวนผู้ได้รับการประเมินหลายคนและจำนวนผู้ประเมินหลายคนคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญดังนี้

นันทกา วารินิน (2557) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตรความสามารถในเนื้อหา การสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ หลักการของรูปแบบ มี 4 หลักการ คือ (1) สนองความต้องการของผู้รับการพัฒนา (2) การยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ (3) การมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา (4) ความแตกต่างระหว่างบุคคล กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างความต้องการในการพัฒนา (2) วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา (3) การออกแบบและวางแผนการพัฒนา (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนา (5) การประเมินการพัฒนา หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบระดับมากที่สุด

ชรอยวรรณ ประเสริฐผลและคณะ (2556 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 4 หลักการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา

2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา

ทิววัฒน์ มณีโชติ (2554) การพัฒนาสมรรถนะตัวชี้วัดและเครื่องมือด้านการจัดและการประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) สมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษาของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

2) การประเมินสมรรถนะและตัวชี้วัดด้านการประเมินผลของครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

2.1) ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับสมรรถนะและตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นระดับมากที่สุด ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยระดับมาก

2.2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ตัวชี้วัดทั้งหมดวัดได้ตรงตามสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นโดยสามารถอธิบายสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 77.86 มีค่าความสัมพันธ์กับสมรรถนะตั้งแต่ .44 ถึง .84

3) การพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1) เครื่องมือวัดความรู้และทักษะ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 90 ข้อ มีค่าความตรงเชิงโครงสร้าง .27-.99 ค่าความยาก .22-.78 ค่าอำนาจจำแนก .23-.96 และค่าความเที่ยง .99

3.2) เครื่องมือวัดคุณลักษณะ เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มี 6 ลักษณะ ลักษณะละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ มีค่าความตรงเชิงโครงสร้าง .74-.99 ค่าอำนาจจำแนก .24-.86 และค่าความเที่ยง .97

พรทิพย์ ไชยโส (2556) การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตครู เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการวิจัย พบว่า ผลการนวัตกรรมการไปใช้พบว่านิสิตนักศึกษาศึกษามากกว่าร้อยละ 50 มีสมรรถนะด้านการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และมีจำนวนนิสิตนักศึกษาศึกษามากกว่าร้อยละ 90 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60

สุมณฑา จุลชาติและวิสาข์จิตวิตร์ (2556) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือ โดยเน้นครูเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือ เอเอสทีพีพีซีอี (ASTPPCE Model) ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยสนับสนุน มีกระบวนการพัฒนาวิชาชีพ 7 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 A = Analyzing Problem การร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 S = Setting Objectives for the Improvement การร่วมมือกันกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนา ระยะที่ 3 T = Training and Selecting Professional Development การร่วมมือกันเลือกวิธีการพัฒนาวิชาชีพ ระยะที่ 4 P = Planning the Action plan การร่วมมือกันวางแผนปฏิบัติการ ระยะที่ 5 P = Practice for Professional Development การร่วมมือกันปฏิบัติการพัฒนาวิชาชีพการร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย 1) การทบทวนแผนการปฏิบัติ (Review of Action Plan) 2) การสังเกต (Observation) 3) การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data) และ 4) การสะท้อนความคิดและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Reflection and Feedback) ระยะที่ 6 C = Collaborating Reflective Discussions การร่วมมือกันไตร่ตรองสะท้อนความคิดและอภิปราย และระยะที่ 7 E = Evaluating the Professional development result การร่วมมือกันประเมินผลการพัฒนาวิชาชีพ

2) ผลการทดลองพบว่ารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ เอเอสทีพีพีซีอี (ASTPPCE model) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ ก่อนและหลังการทดลอง ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูพบว่าโดยภาพรวมครูเห็นว่ารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและผู้เรียนมีผลการเรียนรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีระดับในสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งนักเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาตั้งสมมติฐานในการพัฒนาพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์โดยกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ไว้ 5 ด้าน คือ การวางแผนสำหรับการจัดเรียนรู้ (ก่อนการสอน) ให้สอดคล้องกับหลังสอน การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ กลยุทธ์ในการกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลย้อนกลับและการประเมินผลผู้เรียน และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน) และกำหนดกรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชา เฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้การวิจัย ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 หมู่เรียน มีนักศึกษาทั้งสิ้น 70 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 หมู่เรียน มีนักศึกษา 30 คน โดยการเลือกสุ่มอย่างง่าย
3. กลุ่มผู้ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้นเองซึ่งประกอบด้วย

1. กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ซึ่งกำหนดรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 การวางแผนสำหรับการจัดเรียนรู้ (ก่อนการสอน)
 - 1.2 การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้และการบริหารจัดการห้องเรียน

- 1.3 กลยุทธ์กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
- 1.4 ผลย้อนกลับและการประเมินผล ผู้เรียน
- 1.5 สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)
2. แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย
3. แบบทดสอบการรู้วิชาการศึกษาปฐมวัยเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งแบ่งตามขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิดเพื่อการออกแบบกรอบแนวคิดในการประเมินสมรรถนะของครูและการรู้วิชาเฉพาะด้าน เป็นขั้นตอนการสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อยกร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมิน เกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัยเป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาในระยะที่ 1 มาพัฒนาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด แนวทางการประเมิน เกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จากนั้นตรวจสอบคุณภาพด้านความครอบคลุม ความทันสมัยและการนำไปใช้ได้จริง ความเหมาะสมของร่างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้เฉพาะด้านปฐมวัย ภายใต้การแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้ค่าคะแนนมากกว่า 4.50 ทุกข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กรอบและแบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย เป็นเครื่องมือประเมินการปฏิบัติการสอนแบบจุลภาคตามแนวคิดของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ประกอบด้วยตัวบ่งชี้พฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งปรับปรุงจาก Danielson (2007), *Enhancing Professional Practice: A Framework for Teaching*, & VIT Professional Standards 2007 ดังนี้

3.1.1 การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (ก่อนสอน)

3.1.1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) การจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 2) ความชัดเจนของจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

- 1) กิจกรรมการเรียนรู้
- 2) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีการกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้

เหมาะสม 4 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ประสบการณ์ ที่จัดให้เด็กปฐมวัย คำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถตามวัยของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ

3.1.1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล

- 1) การประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) เกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3.1.2 บรรยากาศในการเรียนรู้

3.1.2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย

3.1.2.2 บทบาทครู

3.1.2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน

- 1) ส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือ
- 2) ความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้
- 3) การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

3.1.2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย

- 1) การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย
- 2) การตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย

3.1.3 กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3.1.3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย

- 1) การนำเข้าสู่บทเรียน
- 2) ลำดับการนำเสนอเนื้อหา
- 3) การใช้ภาษาของครู

3.1.3.2 เทคนิคการตั้งคำถามและการสรุปกิจกรรม

- 1) เทคนิคการตั้งคำถาม
- 2) เทคนิคการสรุปกิจกรรม

3.1.3.3 การเฝ้าความสนใจของเด็กปฐมวัย

- 1) การจัดกิจกรรม
- 2) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

3.1.3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย

- 1) ความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้
- 2) ไหวพริบในการตอบสนองต่อ เด็กปฐมวัย

3.1.4 ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย

3.1.4.1 ผลย้อนกลับ

- 1) การสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 2) การแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย

3.1.4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย

- 1) วิธีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 2) ประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย

3.1.5 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)

3.1.5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3.1.5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์

3.2 เครื่องมือแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

เป็นข้อสอบแบบปรนัย ซึ่งกรอบแนวคิดในการการสร้างแบบทดสอบจะได้มาจากข้อมูลจากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 เป็นกระบวนการศึกษาแนวคิดเพื่อการออกแบบกรอบแนวคิดในการประเมินการรู้วิชาการศึกษาปฐมวัย และวิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) มคอ.1 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาและครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จากข้อมูลการวิเคราะห์บันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย ซึ่งการประเมินจะใช้แบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ได้ค่าความยาก 0.2 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2 - 0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์กรอบแนวคิดที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย จากนั้นจัดการสนทนากลุ่มโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อยกร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมิน เกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย แล้วนำข้อเสนอแนะไปออกแบบเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยอธิบายให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการตอบแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย แล้วเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูและการรู้วิชาเฉพาะด้าน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. การสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (มีคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง) การสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์และ การสนทนากลุ่มนำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
2. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม
3. จัดทำกรอบการประเมินสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้าน
4. นำกรอบการประเมินสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านไป ทดสอบความถูกต้องโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ
5. วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการรู้วิชาเฉพาะด้าน ดังนี้
 - 5.1. วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ
 - 5.2. วิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 - 5.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆมีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนผู้เรียน

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของคะแนนรวม

N แทน จำนวนผู้เรียน

นำค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ แล้วแปลความหมายของคะแนน
ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายความว่า เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายความว่า เหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายความว่า เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายความว่า เหมาะสมมากที่สุด

3. สูตรการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทนผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. วิเคราะห์หาความยากง่าย (Difficulty) และการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ

สูตรคำนวณความยากง่าย (Difficulty)

$$P = \frac{R}{N}$$

P แทนค่าความยากง่ายของข้อสอบ

R แทนจำนวนนักเรียนที่ตอบถูก

N แทนจำนวนผู้ตอบข้อสอบทั้งหมด

สูตรคำนวณค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

$$D = \frac{R_U - R_L}{N}$$

D แทนค่าอำนาจจำแนก

R_U แทนจำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มสูง

R_{UL} แทนจำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มต่ำ

N แทนจำนวนคนทั้งหมด

5. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (บุญชมศรีสะอาด.2535)

$$R_\alpha = 1 - \frac{k \sum x_1 - \sum x_1^2}{(k-1)(x_1 - C)^2}$$

R_α แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

x₁ แทน คะแนนของแต่ละคน

C แทนคะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัยซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย
2. การวิเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย
3. การวิเคราะห์คุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

1. การวิเคราะห์เนื้อหากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

1.1 กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รายละเอียดองค์ประกอบของการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1. การวางแผนสำหรับการจัดการเรียนรู้
 - 1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล
2. บรรยากาศในการเรียนรู้
 - 2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย
 - 2.2 บทบาทครู
 - 2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน
 - 2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย
3. กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
 - 3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย
 - 3.2 เทคนิคการตั้งคำถาม และการสรุปกิจกรรม

- 3.3 การเร้าความสนใจของเด็กปฐมวัย
- 3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย
- 4. ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย
 - 4.1 ผลย้อนกลับ
 - 4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย
- 5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังการสอน)
 - 5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์

2. การวิเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

2.1 การรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย

การประเมินผลด้านเนื้อหาสังคมศึกษาของโครงการพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย ครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

- 1) หลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย
- 2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 3) ภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย
- 4) คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 5) วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 6) สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 7) ศิลปะและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- 8) สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

3. การวิเคราะห์คุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

3.1 การวิเคราะห์ความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รายด้าน รายข้อ (ผู้ประเมินจำนวน 10 คน)

องค์ประกอบในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ความทันสมัย	ความครอบคลุม	การนำไปใช้ได้จริง
1. การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้			
1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้			
1.1.1 การจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	5.00	4.80	4.70
1.1.2 ความชัดเจนของจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	4.90	5.00
1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้			
1.2.1 กิจกรรมการเรียนรู้	5.00	4.50	4.80
1.2.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้	5.00	5.00	4.90
1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล			
1.3.1 การประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	5.00	5.00
2. บรรยากาศในการเรียนรู้			
2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย	5.00	4.70	5.00
2.2 บทบาทครู	5.00	5.00	5.00
2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน			
2.3.1 ส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือ	4.80	5.00	5.00
2.3.2 ความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้	5.00	4.90	5.00
2.3.3 การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	5.00	5.00	5.00
2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย			
2.4.1 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย	5.00	5.00	5.00
2.4.2 การตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย	4.90	5.00	4.90
3. กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ			
3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย			
3.1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน	5.00	4.90	5.00
3.1.2 ลำดับการนำเสนอเนื้อหา	5.00	5.00	5.00
3.1.3 การใช้ภาษาของครู	5.00	5.00	5.00
3.2 เทคนิคการตั้งคำถามและการสรุปกิจกรรม			
3.2.1 เทคนิคการตั้งคำถาม	4.90	4.90	4.90
3.2.2 เทคนิคการสรุปกิจกรรม	5.00	4.90	5.00

องค์ประกอบในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ความ ทันสมัย	ความ ครอบคลุม	การนำไปใช้ ได้จริง
3.3 การสร้างความสนใจของเด็กปฐมวัย			
3.3.1 การจัดกิจกรรม	5.00	5.00	5.00
3.3.2 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	5.00	5.00	5.00
3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย			
3.4.1 ความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้	4.90	5.00	5.00
3.4.2 ไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย	5.00	5.00	4.90
4. ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย			
4.1 ผลย้อนกลับ			
4.1.1 การสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	5.00	5.00	5.00
4.1.2 การแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย	5.00	4.90	5.00
4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย			
4.2.1 วิธีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	5.00	5.00	5.00
4.2.2 ประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย	4.80	4.90	4.90
5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)			
5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	5.00	4.90	5.00
5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์	4.90	4.90	4.90

จากตารางที่ 4.1 จะพบว่าค่าความเหมาะสมด้านความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ รายข้อ (ผู้ประเมินจำนวน 10 คน) มีค่าความเหมาะสมด้านความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงทุกข้อมีค่าความเหมาะสมด้านความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงมากกว่า 4.50 ทุกข้อที่ประเมิน

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้รายด้าน รายด้าน (ผู้ประเมินจำนวน 5 คน)

องค์ประกอบในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ความ ทันสมัย	ความ ครอบคลุม	การนำไปใช้ ได้จริง
1. การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้			
1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	4.85	4.85
1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	5.00	4.75	4.85

องค์ประกอบในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ความทันสมัย	ความครอบคลุม	การนำไปใช้ได้จริง
1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล	5.00	5.00	5.00
รวม	5.00	4.87	4.90
2. บรรยากาศในการเรียนรู้			
2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย	5.00	4.70	5.00
2.2 บทบาทครู	5.00	5.00	5.00
2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน	4.93	4.97	5.00
2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย	4.95	5.00	4.95
รวม	4.97	4.92	4.99
3. กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ			
3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย	5.00	4.97	5.00
3.2 เทคนิคการตั้งคำถามและการสรุปกิจกรรม	4.95	5.00	4.95
3.3 การสร้างความสนใจของเด็กปฐมวัย	5.00	5.00	5.00
3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย	4.95	5.00	4.95
รวม	4.98	4.99	4.98
4. ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย			
4.1 ผลย้อนกลับ	5.00	4.95	5.00
4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย	4.90	4.95	4.95
รวม	4.95	4.95	4.98
5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)			
5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	5.00	4.90	5.00
5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์	4.90	4.90	4.90
รวม	4.90	4.95	4.95

จากตารางที่ 4.1 จะพบว่าค่าความเหมาะสมด้านความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้จริงของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ รายด้าน (ผู้ประเมินจำนวน 10 คน) มีค่าความเหมาะสมด้านความทันสมัย ความครอบคลุม และการนำไปใช้ได้ โดยเรียงลำดับความเหมาะสมสูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้

ความเหมาะสมด้านความทันสมัย ลำดับแรก การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.90 กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 4.98 บรรยากาศในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.97 ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย ค่าเฉลี่ย 4.95 และการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน) ค่าเฉลี่ย 4.90

ด้านความครอบคลุม ลำดับแรก กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 4.98 ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย ค่าเฉลี่ย 4.95 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน) 4.95 บรรยากาศในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.92 และการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.87

การนำไปใช้ได้ ลำดับแรก การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.90 บรรยากาศในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.99 กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 4.98 ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย ค่าเฉลี่ย 4.98 และการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน) ค่าเฉลี่ย 4.95

3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบ

การรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์คือคะแนนจากแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาคณะการศึกษาปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เคยผ่านการทดลองสอบแบบจุลภาค จำนวน 30 คน ได้ค่าความยาก 0.2 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2 - 0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8

บทที่ 5

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ เป็นการพัฒนารอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชา เฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยซึ่งสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อหาคุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การวิจัยนี้มุ่งที่จะพัฒนารอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 หมู่เรียน มีนักศึกษาทั้งสิ้น 70 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 หมู่เรียน มีนักศึกษา 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
3. การสังเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยสังเคราะห์กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จำนวน 10 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 หมู่เรียน มีนักศึกษาทั้งสิ้น 70 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภาคปกติ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 หมู่เรียน มีนักศึกษา 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้นเองซึ่งประกอบด้วย

1. กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูกลุ่มภาษาและสังคมศาสตร์ ซึ่งกำหนดรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การวางแผนสำหรับการจัดเรียนรู้ (ก่อนการสอน)
- 2) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้และการบริหารจัดการห้องเรียน
- 3) กลยุทธ์กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
- 4) ผลย้อนกลับและการประเมินผล ผู้เรียน
- 5) สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)

2. แบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบทดสอบการรู้วิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือกจำนวน 100 ข้อ ซึ่งมีค่าความยาก 0.2 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2 - 0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งแบ่งตามขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิดเพื่อการออกแบบกรอบแนวคิดในการประเมินสมรรถนะของครูและการรู้วิชาเฉพาะด้าน เป็นขั้นตอนการสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อยกร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมิน เกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนากรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัยเป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาในระยะที่ 1 มาพัฒนาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด แนวทางการประเมิน เกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จากนั้นตรวจสอบคุณภาพด้านความครอบคลุม ความทันสมัยและการนำไปใช้ได้จริง ความเหมาะสมของร่างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้เฉพาะด้านปฐมวัย ภายใต้การแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ค่าคะแนนมากกว่า 4.50 ทุกข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กรอบและแบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ปฐมวัย เป็นเครื่องมือประเมินการปฏิบัติการสอนแบบจุลภาคตามแนวคิดของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ประกอบด้วยตัวบ่งชี้พฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งปรับปรุงจาก Danielson (2007), Enhancing Professional Practice: A Framework for Teaching, & VIT Professional Standards 2007 ดังนี้

3.1.1 การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้(ก่อนสอน)

3.1.1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) การจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 2) ความชัดเจนของจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

- 1) กิจกรรมการเรียนรู้
- 2) สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีการกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้

เหมาะสม 4 ด้าน ได้แก่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ประสบการณ์ที่จัดให้เด็กปฐมวัยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถตามวัยของเด็กปฐมวัยเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ

3.1.1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล

- 1) การประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) เกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3.1.2 บรรยากาศในการเรียนรู้

3.1.2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย

3.1.2.2 บทบาทครู

3.1.2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน

- 1) ส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือ
 - 2) ความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้
 - 3) การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้
- 3.1.2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย
- 1) การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย
 - 2) การตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย
- 3.1.3 กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
- 3.1.3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย
- 1) การนำเข้าสู่บทเรียน
 - 2) ลำดับการนำเสนอเนื้อหา
 - 3) การใช้ภาษาของครู
- 3.1.3.2 เทคนิคการตั้งคำถามและการสรุปกิจกรรม
- 1) เทคนิคการตั้งคำถาม
 - 2) เทคนิคการสรุปกิจกรรม
- 3.1.3.3 การสร้างความสนใจของเด็กปฐมวัย
- 1) การจัดกิจกรรม
 - 2) การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 3.1.3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย
- 1) ความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้
 - 2) ไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย
- 3.1.4 ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย
- 3.1.4.1 ผลย้อนกลับ
- 1) การสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 2) การแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย
- 3.1.4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย
- 1) วิธีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 2) ประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย
- 3.1.5 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)
- 3.1.5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 3.1.5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์

3.2 เครื่องมือแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเป็นข้อสอบแบบปรนัย ซึ่งกรอบแนวคิดในการการสร้างแบบทดสอบจะได้อาจมาจากข้อมูลจากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 เป็นกระบวนการศึกษาแนวคิดเพื่อการออกแบบกรอบแนวคิดในการประเมินการรู้วิชาการศึกษาปฐมวัยและวิเคราะห์การสร้งแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) มคอ.1 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาและครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จากข้อมูลการวิเคราะห์บันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อยกร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย ซึ่งการประเมินจะใช้แบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ระดับ 0.5-1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ได้ค่าความยาก 0.2-0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2-0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์กรอบแนวคิดที่ใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย จากนั้นจัดการสนทนากลุ่มโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อยกร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมิน เกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย แล้วนำข้อเสนอแนะไปออกแบบเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย
2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยอธิบายให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการตอบแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย แล้วเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย
3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูและการรู้วิชาเฉพาะด้าน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. การสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (มีคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง) การสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์และ การสนทนากลุ่มนำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
 2. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม
 3. จัดทำกรอบการประเมินสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้าน
 4. นำกรอบการประเมินสมรรถนะของครูด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านไป ทดสอบความถูกต้องโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ
 5. วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการรู้วิชาเฉพาะด้าน ดังนี้
 - 5.1. วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ
 - 5.2. วิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 - 5.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูและการรู้วิชาเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ มีดังนี้

1. การหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ (Index of Item Objective Congruence: IOC)
2. วิเคราะห์หาความยากง่าย (Difficulty) และการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ
3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ (ข้อสอบปรนัย) ใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (บุญชมศรีสะอาด. 2535: 96)
4. การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วนสายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 200; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. การสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยจากการสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผลวิเคราะห์ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ
15 พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

การเรียนรู้

1. การวางแผนสำหรับการจัดการเรียนรู้

1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์

1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล

2. บรรยากาศในการเรียนรู้

2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย

2.2 บทบาทครู

2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน

2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย

3. กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย

3.2 เทคนิคการตั้งคำถาม และการสรุปกิจกรรม

3.3 การเร้าความสนใจของเด็กปฐมวัย

3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย

4. ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย

4.1 ผลย้อนกลับ

4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย

5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังการสอน)

5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์

2. กรอบการประเมินสมรรถนะด้านความรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

กรอบการประเมินสมรรถนะด้านความรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาสาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 8 สาระหลัก ดังนี้

2.1 หลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย

2.2 พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2.3 ภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย

2.4 คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.5 วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

2.6 สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

2.7 ศิลปะและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

2.8 สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

3. คุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สรุปได้ ดังนี้

3.1 แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยกรอบองค์ประกอบ 5 ด้าน มีผลการประเมินมีความเหมาะสม 4.50 ขึ้นไปทุกข้อ โดยกำหนดให้มีระดับคะแนน 4 ระดับ คือ เริ่มต้น (Beginning) เริ่มชำนาญ (Approaching Proficient) ชำนาญ (Proficient) และยอดเยี่ยม (Distinguished) ซึ่งระดับคะแนนสูงสุดย่อมบ่งบอกแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

3.2 แบบประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ นำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ได้ค่าความยาก 0.2-0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2-0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยพัฒนารอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนาผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

5.1 การสร้างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย

จากการการสังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผลวิเคราะห์พบว่า กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) บรรยากาศในการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 4) ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย 5) การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน) และกรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย พบว่า จากการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูลงความเห็นว่า ด้านเนื้อหาควรเป็นเนื้อหาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครูศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) มคอ.1 ซึ่งกำหนดให้ผลการเรียนรู้สำคัญด้านความรู้

ของวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ต้องบูรณาการความรู้การศึกษาปฐมวัยที่ครอบคลุมไม่น้อยกว่าหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) หลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย
- 2) พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 3) ภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย
- 4) คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 5) วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 6) สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 7) ศิลปะและดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
- 8) สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ดังนั้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จึงได้ออกแบบแบบทดสอบวัดความรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยให้ครอบคลุมกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และครอบคลุมเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือกตามแผนการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

5.2 คุณภาพของกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

5.2.1 แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย ตรวจสอบคุณภาพด้านความครอบคลุม ความทันสมัยและการนำไปใช้ได้จริง ความเหมาะสมของร่างกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้เฉพาะด้านปฐมวัย ภายใต้การแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้ค่าคะแนนมากกว่า 4.50 ทุกข้อ กรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและมีความน่าเชื่อถือในระดับที่สูงมาก จึงสามารถนำไปประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทกา วารินิน (2557) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อทดลองใช้รูปแบบและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 322 คน ผู้เชี่ยวชาญในการ

สนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน และครูโรงเรียนอนุบาลทรายทอง จำนวน 15 คน เครื่องมือใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม คู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตรความสามารถในเนื้อหาการสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ หลักการของรูปแบบ มี 4 หลักการ คือ (1)สนองความต้องการของผู้รับการพัฒนา (2) การยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ (3) การมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา (4) ความแตกต่างระหว่างบุคคล กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างความต้องการในการพัฒนา (2) วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา (3) การออกแบบและวางแผนการพัฒนา (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนา (5) การประเมินการพัฒนา หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบระดับมากที่สุด

5.2.2 แบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ นำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ระดับ 0.5 ขึ้นไป และจากการนำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ได้ค่าความยาก 0.2 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.2 - 0.5 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Lovett Reliability) 0.8 แบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและมีความน่าเชื่อถือในระดับที่สูงมาก **เนื่องจาก**ในการสร้างแบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัยเป็นข้อสอบแบบปรนัย ซึ่งกรอบแนวคิดในการการสร้างแบบทดสอบจะได้มาจากข้อมูลจากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 เป็นกระบวนการศึกษาแนวคิดเพื่อการออกแบบกรอบแนวคิดในการประเมินการรู้วิชาการศึกษาศาสตร์และวิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) มคอ.1 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาและครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จากข้อมูลการวิเคราะห์บันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อยกร่างและออกแบบกรอบแนวคิด แนวทางการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านปฐมวัย อย่างไรก็ตาม แบทซ์เทอร์และเลตเตอร์แมน

(Baxter & Lederman. 1999: 158) ได้เสนอว่าในการวัดความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอน (Pedagogical Content Knowledge; PCK) ว่าควรวัดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่ครูผู้สอนรู้ สิ่งที่ครูผู้สอนปฏิบัติ และเหตุผลในการปฏิบัติของครูผู้สอน โดยใช้วิธีวัดที่ประกอบด้วยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายที่เรียกว่า Multi-method evaluation เพราะว่าไม่มีวิธีวัดวิธีใดวิธีหนึ่งที่สามารถวัดความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนได้ครบและครอบคลุมทุกองค์ประกอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ควรนำกระบวนการฝึกทักษะการสอนแบบ จุลภาค มาใช้ร่วมกับแบบประเมินการทดลองสอน ที่ออกแบบตามกรอบการประเมินสมรรถนะด้าน การจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้าน จะส่งผลให้นักศึกษาครูเกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว มีความมั่นใจขึ้น และยังช่วยให้ได้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ หรือฝึกซ้ำเพิ่มเติมได้ เป็นการเตรียมความพร้อมที่ช่วยให้นักศึกษาได้เห็น “ผลย้อนกลับ” ของการสอนจริงจากผลการประเมิน การทดลองสอนตามกรอบการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านได้

1.2 การนำเครื่องมือวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย ควร มีการทบทวนความรู้เรื่องต่างๆ ตามกรอบการประเมินการรู้วิชาเฉพาะด้านก่อน การนำเครื่องมือไปใช้ วัด เนื่องจากเครื่องมือวัดการรู้วิชาเฉพาะด้าน พัฒนาขึ้นครอบคลุมหลักสูตรซึ่งนักศึกษาเรียนมาตลอด 4 ปี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะ ด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

2.2 ควรมีการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูการศึกษาปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ไกรนุช ศิริพล . (2531). **ความпенครู Self – Actualization for Teachers**. กรุงเทพฯ. คณะกรรมการคุรุสภา. (19 กันยายน 2556). **ราชกิจจานุเบกษา** **ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556**. 130, (130 ง). หน้า 65-71.
- ฉวีวรรณ กินวงศ์. (2527). **หลักการสอนวิทยาศาสตร์เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก.
- ชะรอยวรรณ ประเสริฐผล และคณะ. (2556). **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา**. วารสารศึกษาศาสตร์ Vol 15, No5 : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ซัชว เถาว์ชาติ. (2534). **การนิเทศการสอน**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2538). **ครูและอาชีพของครู**. ประชาศึกษา, 45 (9), 34 – 40.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกา วารินิน. (2557). **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์ พับลิเคชั่นส์.
- พรทิพย์ ไชยโส. (2556). **การพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พญศักดิ์ จันทรสุนทร. (2543). **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขา อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พึงใจ สีนธวานนท์. (2519). **การจัดการสอนแบบจุลภาค**. หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2547). **มาตรฐานครุวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2547). **Competency เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้**. Productivity World พฤศจิกายน-ธันวาคม. 9(53) : 44-51.

- สุมนหา จุลชาติ และวิสาข์ จัตติวัตร. (2556). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือโดยเน้นครูเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู โรงเรียนประถมศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(2), น.113-133.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). “การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21” เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด สพป.แพร่เขต 1-2. ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์ วันที่ 22-23 เมษายน 2556. (โครงการความร่วมมือระหว่างเขตพื้นที่กับมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาโยบายการปฏิรูปวิทยาศาสตร์ศึกษาของไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). **คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย**. กรุงเทพมหานคร : พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2556, จาก http://www.pld.rmutt.ac.th/?wpfb_dl=210.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). **รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Baxter, J. A., & Lederman, N. G. (1999). Assessment and measurement of pedagogical content knowledge. In J.Gess-Newsome & N. G. Lederman(Eds.), “**Examining pedagogical content knowledge**” (pp. 147-161).Dordrecht, The Netherlands: KluwerAcademic Publisher.
- Bell, J., Veal, W. R., & Tippins, D. J. (1998). “The evolution of pedagogical content knowledge in prospective secondary physics teachers”. **Paper presented at the annual meeting of the National Association for Research in Science Teaching**, San Diego, CA.
- Borg, W. R.; Kallenbach, W.; Morris, M.; & Friebel, A. (1969). Videotape Feedback and Microteaching: a Teacher Training Model (FWL Report A69-4), **Micro teaching, Component Skills and the Training of Teachers: an Evaluation of a Research and Development Project**.

- Chicago Public School Education. (1995). **Building instructional capacity**. Retrieved Sep 8, 2011, from www.nsd.org/standards/qualiteaching.ctm.
- Corcoran, T and Goertz, M. (1995). Instructional capacity and high performance schools. **Educational Research** 24 (9): 27–31.
- Danielson. (2007). “Enhancing Professional Practice: A Framework for Teaching, & VIT” **Professional Standards 2007**
- Dordrecht: Kluwer. Murphy, F. and Timmins, F. (2009). Experience based learning (EBL): Exploring professional teaching through critical reflection and reflexivity. **Nurse Education in Practice** 9 (1): 72-80.
- Eick, C. J. (2000). “Inquiry, nature of science, and evolution: The need for a more complex pedagogical content knowledge in science teaching”. **Electric Journal of Science Education**.4 (3). Available: <http://unr.edu/homepage/crowther/ejse/eick.html>
- Faikhamta, C.; Coll, R.K.; & Roadrangka, V. (2009). The development of pre-service chemistry teachers’ pedagogical content knowledge: From a method course to field experience. **Journal of Science and Mathematics in Southeast Asia**, 32(1), 18 – 35.
- Geddis, A.N. (1993). “Transforming subject-matter knowledge: the role of pedagogical content knowledge in learning to reflect on teaching”. **International Journal of Science Education**, 15 (6): 673-683.
- Griffiths, R., MacLeod, G., & McIntyre, D. (1977). Effects of Supervisory Strategies in Microteaching on Students' Attitudes and Skill Acquisition. In D. McIntyre, G. MacLeod & R. Griffiths (Eds.), **Investigations of Microteaching**, pp. 131-141.
- Halim, L., & Meerah, S. M. 2002. “Science trainee teachers’ pedagogical content knowledge and its influence on physics teaching”. **Research in Science and Technological Education**. 20 (2): 215-225.
- James A. Mackey; Allen D. Glenn; & Darrell R. Lewis. (1977). The Effectiveness of Teacher Education, in Warren Kallenbach; & Meredith Gall, "Microteaching Versus Conventional Methods in Training Elementary Intern Teachers," **Journal of Educational Research**, Taylor & Francis, Ltd.

- John H. Bushman. (1973). **Flanders Interaction Analysis: For the Teacher of English**. National Council of Teachers of English.
- John H. Meier. (2012). Rationale for and Application of Microtraining To Improve... The videotape recorder is a dramatically powerful and theoretically ..., Retrieved November 15, 2012 from jte.sagepub.com/cgi/reprint/19/2/145.pdf
- Judith A. Burry-Stock และคณะ (1995). Assessing the use of language learning strategies worldwide with the ESL/EFL version of the strategy inventory for language learning (SILL). **System**. Volume 23, Number 1, 1 February 1995, pp. 1-23(23).
- Lederman, N.G.; & J. Gess-Newsome. (1999). Reconceptualizing secondary science teacher education. In J. Gess-Newsome and N.G. Lederman (Eds.), **Examining pedagogical content knowledge: The construct and its implications for science education (pp.199–213)**.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2006). **Assessing Scientific Reading and Mathematics Literacy: A Framework For PISA 2006**.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2007b). **PISA 2006 Science competencies for Tomorrow's World – Volume 2: Data**. Paris : OECD publications.
- Paris : OECD publications. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2007a). **PISA 2006 Science competencies for Tomorrow's World – Volume 1: Analysis**. Paris : OECD publications.
- Stump, S. L. (2001). "Developing preservice teachers' pedagogical content knowledge of slope". **Journal of Mathematical Behavior**.20: 207-227.
- The College Academic Council. (2004, online).**The professor of 21st Century Universal Teaching Competencies**.Retreived November 15,2012, from : <http://www.algonquincollage.com>.
- Tuan, H. L. (1996). "Investigating the nature and development of pre-service chemistry teachers' contentknowledge, pedagogical knowledge and pedagogical content knowledge".**Proceeding of the National Science Council Part D: Mathematics, Science and Technology education**. 6(2): 101-112.

- Tuan, H. L. & Kaou, R. C. (1997). "Development of a grade eight Taiwanese physical science teachers' pedagogical content knowledge development". **Proceeding of the National Science Council Part D: Mathematics, Science and Technology education**. 7 (3): 135-154.
- Turney, B.L.; & G.P. Robb. (1971). *Research in Education: an Introduction*. Illinois: The Dryden Press Inc.
- van Driel, J. H., Beijaard, D., & Verloop, N. (2001). Professional development of reform in science education: The role of teachers' practical knowledge". **Journal of Research in Science Teaching**. 38 (2): 137-158.
- Van Driel, J. H., de Jong, O., & Verloop, N. (2002). "The development of preservice chemistry teachers' pedagogical content knowledge". **Science Education**. 86: 572-590.
- Van Driel, J. H., Verloop, N., & de Vos, W. (1998). "Developing science teachers' pedagogical content knowledge". **Journal of Research in Science Teaching**. 35 (6): 673-695.
- Veal, W. R. (1998). "The evolution of pedagogical content knowledge in prospective secondary Chemistry teachers". **Paper presented at the annual meeting of the National Association for Research in Science Teaching**, San Diego, CA.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. อาจารย์ ดร.โกวิทย์ ไกยสิทธิ์
อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. ผศ.กนกวรรณ ศรีวาปี
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. นางสาววรินทร์ทิพย์ ศรีกุล
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. อาจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์
อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาทดสอบและวิจัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
6. ดร.ชวนคิด มะเสนะ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
7. ดร.ศตายุ สอนจันทร์
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. ดร.ณัฐพงษ์ ฉลาดแย้ม
ศึกษานิเทศก์หนองบัวลำพู จังหวัดหนองบัวลำพู
9. นางชีวัน สวนดอกไม้
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนวนคร อำเภอปัว จังหวัดน่าน
10. นางฉวีวรรณ ราชกิจ
โรงเรียนอนุบาลบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
11. นางนวลจันทร์ คล่องวาจา
โรงเรียนเทศบาล 1 บุรีราษฎร์ธรณวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาคผนวก ข

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำอธิบายดังรายละเอียด

1. ความทันสมัย หมายถึง รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย มีความทันสมัยและครอบคลุมการประเมิน
2. ความครอบคลุม หมายถึง ความครอบคลุม หมายถึง รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย มีความครอบคลุมกับการประเมิน
3. การนำไปใช้ได้จริง หมายถึง ผู้นิเทศสามารถนำกรอบมาตรฐานการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยไปประเมินด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยได้จริง

1.

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน		คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
1. การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1.1 การจัดลำดับ ความสำคัญของพฤติกรรม การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	มีการจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน	1. ความครอบคลุม					
	P	มีการจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย						
	A	มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนรู้ได้แต่ยังไม่ชัดเจน						
	B	มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนรู้ได้ แต่ไม่มีการเรียงลำดับความสำคัญของการเรียนรู้						
			2. ความทันสมัย					
			3. การนำไปใช้ได้จริง					

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
1.1.2 ความชัดเจนของจุดประสงค์การเรียนรู้	D	จุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 100 สามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม	1. ความครอบคลุม						
	P	จุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 80 สามารถประเมินผลได้	2. ความทันสมัย						
	A	จุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 60 สามารถประเมินได้	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	จุดประสงค์การเรียนรู้ ต่ำกว่าร้อยละ 60 สามารถประเมินได้							
1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้									
1.2.1 กิจกรรมการเรียนรู้	D	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักมีความเหมาะสมอย่างมาก มีความหลากหลาย ตอบสนองความสนใจและความสามารถของเด็กปฐมวัย กระตุ้นและท้าทายการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี	1. ความครอบคลุม						
	P	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักมีความเหมาะสม มีความหลากหลาย ตอบสนองความสนใจและความสามารถของเด็กปฐมวัย	2. ความทันสมัย						
	A	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักมีความเหมาะสม และมีความหลากหลาย	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	บางกิจกรรมไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และไม่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
1.2.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีการกำหนดสื่อและแหล่ง เรียนรู้ได้เหมาะสม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) สอดคล้องกับเนื้อหา/ ประสบการณ์ที่จัดให้เด็ก ปฐมวัย 3) คำนึงถึงพัฒนาการ และความสามารถตามวัยของ เด็กปฐมวัย 4) เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมใน การใช้สื่อ	D	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสมทั้ง 4 ด้าน	1. ครอบคลุม 2. ความทันสมัย 3. การนำไปใช้ได้จริง						
	P	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสม 3 ด้าน							
	A	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสม 2 ด้าน							
	B	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสม 1 ด้าน							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล									
1.3.1 การประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	D	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1. ความครอบคลุม						
	P	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินตามสภาพจริง	2. ความทันสมัย						
	A	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่วิธีการประเมินไม่หลากหลาย							
1.3.2 เกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย และนำสู่การปฏิบัติได้จริง	1. ความครอบคลุม						
	P	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย	2. ความทันสมัย						
	A	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้บ้างข้อ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
2. บรรยากาศในการเรียนรู้									
2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย	D	ครูมีความเอาใจใส่ ให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูมีความเอาใจใส่ ให้ความสำคัญกับเด็ก ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	2. ความทันสมัย						
	A	ครูมีความเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับเด็ก ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูมีความเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับเด็กเป็นบางคน							
2.2 บทบาทครู	D	ครูส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทุกครั้ง	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทุกครั้ง	2. ความทันสมัย						
	A	ครูส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูไม่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการเรียนรู้							
2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน									
2.3.1 ส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือ	D	มีการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี เด็กปฐมวัยทุกคนมีความเอาใจใส่ในงานของตนเอง เด็กปฐมวัยรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุผลอย่างดี	1. ความครอบคลุม						
	P	มีการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี เด็กปฐมวัยส่วนมากเอาใจใส่กับงานของตนเองโดยที่ครูไม่ต้องควบคุม	2. ความทันสมัย						
	A	มีเพียงบางคนที่ทำงานร่วมกันและครูไม่ต้องควบคุม	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	เด็กปฐมวัยไม่ให้ความร่วมมือกับครู และไม่สนใจในการเรียนรู้							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
2.3.2 ความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้	D	การดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	1. ความครอบคลุม						
	P	การดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง	2. ความทันสมัย						
	A	การดำเนินการจัดการเรียนรู้มีการติดขัดบ้างเล็กน้อย	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	การดำเนินการจัดการเรียนรู้ไม่มีความต่อเนื่อง ติดขัด เสียเวลามาก							
2.3.3 การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	D	เด็กปฐมวัยสามารถนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ความครอบคลุม						
	P	เด็กปฐมวัยสามารถนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้เป็นอย่างดี และมีการติดขัดเสียเวลาการเรียนรู้บ้างเล็กน้อย	2. ความทันสมัย						
	A	เด็กปฐมวัยนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้บ้าง และมีการติดขัดเสียเวลาการเรียนรู้มาก	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	เด็กปฐมวัยไม่สามารถนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย									
2.4.1 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย	D	เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตนในชั้นเรียน แจ้งข้อตกลงให้ทราบ ติดประกาศในห้องเรียนอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้	1. ความครอบคลุม						
	P	เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตนในชั้นเรียน แจ้งข้อตกลงให้เด็กทราบ	2. ความทันสมัย						
	A	ครูเป็นผู้กำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติตนในชั้นเรียน และแจ้งข้อตกลงให้เด็กทราบ	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูเป็นผู้กำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติตนในชั้นเรียนแต่เด็กส่วนใหญ่สับสน							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
2.4.2 การตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย	D	สังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยตลอดเวลา สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้งที่	1. ความครอบคลุม						
	P	สังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม	2. ความทันสมัย						
	A	สังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย แต่ผลการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัยให้ผลในเชิงลบ	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ไม่ตระหนักถึงพฤติกรรมและการตอบสนองของเด็กปฐมวัย หรือมีการตอบสนองที่ไม่เหมาะสม							
3. กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ									
3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย									
3.1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน	D	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ทุกครั้ง	1. ความครอบคลุม						
	P	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้และส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่	2. ความทันสมัย						
	A	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้และมีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่บางครั้ง	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้แต่ขาดการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
3.1.2 ลำดับการนำเสนอเนื้อหา	D	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย	1. ความครอบคลุม						
	P	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม ส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย	2. ความทันสมัย						
	A	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม มีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นบางครั้ง	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม แต่ขาดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย							
3.1.3 การใช้ภาษาของครู	D	ครูใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	2. ความทันสมัย						
	A	ครูใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน แต่เด็กบางส่วนไม่เข้าใจ	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูใช้ภาษาถูกต้อง แต่เด็กบางส่วนไม่เข้าใจ							
3.2 เทคนิคการตั้งคำถามและการสรุปกิจกรรม									
3.2.1 เทคนิคการตั้งคำถาม	D	ใช้คำถามหลายระดับ เช่น ระดับสูง ระดับต่ำ และคำถามปลายเปิดทุกกิจกรรม ที่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด	1. ความครอบคลุม						
	P	ใช้คำถามหลายระดับ เช่น ระดับสูง ระดับต่ำ และคำถามปลายเปิดบางกิจกรรม ที่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด	2. ความทันสมัย						
	A	ใช้คำถามหลายระดับ เช่น ระดับสูง ระดับต่ำ และคำถามปลายเปิดกิจกรรมเดียว ที่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูใช้คำถามที่เน้นความจำที่ไม่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
3.2.2 เทคนิคการสรุปกิจกรรม	D	ครูส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กสรุปกิจกรรมด้วยตนเองทุกกิจกรรม	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กสรุปกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นบางกิจกรรม	2. ความทันสมัย						
	A	ครูส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กสรุปกิจกรรมด้วยตนเองกิจกรรมเดียว	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูเป็นผู้สรุปกิจกรรมด้วยตนเอง							
3.3 การเฝ้าความสนใจของเด็กปฐมวัย									
3.3.1 การจัดกิจกรรม	D	เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกคน	1. ความครอบคลุม						
	P	เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม	2. ความทันสมัย						
	A	เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยบางส่วนได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ไม่เหมาะสมและขาดการกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม							
3.3.2 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	D	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมและเฝ้าความสนใจของเด็กปฐมวัยมาก	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมและเฝ้าความสนใจของเด็กปฐมวัยปานกลาง	2. ความทันสมัย						
	A	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้บางส่วน	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้แต่ไม่เหมาะสมและไม่สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย									
3.4.1 ความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้	D	ครูจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความใจของเด็กทุกกิจกรรม	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความใจของเด็กบางกิจกรรม	2. ความทันสมัย						
	A	ครูจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความใจของเด็กกิจกรรมเดียว	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูไม่สามารถจัดประสบการณ์ให้ยืดหยุ่นตามความสนใจของเด็ก							
3.4.2 ไหวพริบในการตอบสนองต่อ เด็กปฐมวัย	D	ครูมีไหวพริบในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กปฐมวัยสนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรม สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัยมาก	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูมีไหวพริบในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กปฐมวัยสนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรม สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัยปานกลาง	2. ความทันสมัย						
	A	ครูมีไหวพริบในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กปฐมวัยสนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรม สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัยบ้าง	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูเพิกเฉยหรือไม่สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัย							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
4. ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย									
4.1 ผลย้อนกลับ									
4.1.1 การสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	ครูสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นกลุ่ม	2. ความทันสมัย						
	A	ครูสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยพร้อมกันทั้งชั้นเรียน	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ไม่มีหลักฐานในการสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย							
4.1.2 การแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย	D	มีการแสดงผลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนทุกคน ผลย้อนกลับระบุสิ่งที่จำเป็นให้กับเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	1. ความครอบคลุม						
	P	มีการแสดงผลย้อนกลับแก่นักเรียนส่วนใหญ่ ผลย้อนกลับระบุสิ่งที่จำเป็นให้กับเด็กปฐมวัยอยู่ได้บ่อยครั้ง	2. ความทันสมัย						
	A	มีการแสดงผลย้อนกลับที่ไม่สม่ำเสมอ ไม่สอดคล้อง ให้ผลย้อนกลับให้กับนักเรียนบางคน ผลย้อนกลับมีเพียงบางครั้งที่ระบุถึงสิ่งที่จำเป็น	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ไม่มีการแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย							
4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย									
4.2.1 วิธีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย	1. ความครอบคลุม						
	P	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริง สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน แต่วิธีการประเมินยังไม่หลากหลาย	2. ความทันสมัย						
	A	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กแต่วิธีการประเมินยังไม่หลากหลาย และสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน							

รายละเอียดของกรอบมาตรฐานการประเมิน			คำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
				5	4	3	2	1	
4.2.2 ประเมินตนเองของเด็กปฐมวัย	D	เด็กปฐมวัยมีโอกาสเล่าผลงาน นำเสนอผลงาน ชื่นชมผลงานของตนเอง และเพื่อนทุกครั้ง	1. ความครอบคลุม						
	P	เด็กปฐมวัยมีโอกาสเล่าผลงาน นำเสนอผลงาน ชื่นชมผลงานของตนเอง และเพื่อนอย่างสม่ำเสมอ	2. ความทันสมัย						
	A	เด็กปฐมวัยมีโอกาสเล่าผลงาน นำเสนอผลงานของตนเอง	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	เด็กปฐมวัยนำเสนอผลงานแต่ไม่มีโอกาสเล่าผลงานของตนเองให้เพื่อน และครูฟัง							
5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)									
5.1 การบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยทุกคนเป็นประจำ และมีประสิทธิภาพ	1. ความครอบคลุม						
	P	มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่	2. ความทันสมัย						
	A	มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยบางคน	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ไม่มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย							
5.2 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์	D	สามารถสรุปและตัดสินได้ว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพมาก บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	1. ความครอบคลุม						
	P	สามารถสรุปและตัดสินได้ว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพมาก และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	2. ความทันสมัย						
	A	สามารถสรุปและตัดสินได้ว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพบ้าง แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อที่กำหนดไว้	3. การนำไปใช้ได้จริง						
	B	ไม่สามารถสรุปและตัดสินได้ว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพหรือไม่							

ความหมายของระดับการประเมิน

B = เริ่มต้น (Beginning)

A = เริ่มชำนาญ (Approaching Proficient)

P = ชำนาญ (Proficient)

D = ยอดเยี่ยม (Distinguished)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดการรู้เฉพาะด้านปฐมวัย
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ความรู้ด้านหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย				
ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
<p>1. ข้อใดให้ความหมายของคำว่า “ความเชื่อ” ได้ถูกต้อง</p> <p>ก. ความเชื่อคือสิ่งที่โบราณยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมา</p> <p>ข. ความเชื่อเป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์</p> <p>ค. ความเชื่อคือสิ่งที่มนุษย์ให้ความสำคัญและปฏิบัติตาม</p> <p>ง. ความเชื่อ เป็นความเข้าใจ ความนึกคิดของบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่อาจมีเหตุผลหรืออาจไม่มีเหตุผลก็ได้</p> <p>จ. ความเชื่อเป็นเรื่องส่วนบุคคล จะบังคับไม่ได้</p>				
<p>2. ข้อใดเป็นความหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546</p> <p>ก. เป็นเอกสารเล่มสีเขียวที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>ข. เป็นหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งใช้กับเด็กปฐมวัยทุกกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศ</p> <p>ค. เป็นแนวการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ</p> <p>ง. เป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่ครูผู้สอนจัดทำเพื่อการเตรียมความพร้อมของเด็ก</p> <p>จ. เป็นมวลงประสบการณ์ที่จัดให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อพัฒนาการในทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน</p>				

ความรู้ด้านหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย				
ข้อสอบ	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	-1	0	+1	
<p>3. ข้อใดต่อไปนี้อีกกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. ระดับของหลักสูตรมี 2 ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น</p> <p>ข. ระดับของหลักสูตรมี 2 ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับโรงเรียน/สถาบัน</p> <p>ค. ระดับของหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับสถาบัน และระดับท้องถิ่น</p> <p>ง. ระดับของหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับสถาบัน และระดับห้องเรียน</p> <p>จ. ระดับของหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา</p>				
<p>4. ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อาศัยพื้นฐานจากแนวคิดปรัชญาใด</p> <p>ก. พุทธปรัชญา</p> <p>ข. ปรัชญาปฏิรูปนิยม</p> <p>ค. ปรัชญาอัตถวาทนิยม</p> <p>ง. ปรัชญาพัฒนาการ</p> <p>จ. ปรัชญาสังคมนิยม</p>				
<p>5. อายุ 5 ปีตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546หมายถึงเด็กที่มีอายุเท่าใด</p> <p>ก. 5 ปี</p> <p>ข. 6 ปี</p> <p>ค. 5 ปี 11 เดือน 29 วัน</p> <p>ง. 4 ปี 11เดือน 29 วัน</p> <p>จ. ไม่มีข้อใดถูก</p>				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ภาคผนวก ค

แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย
แบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย

แบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย
กรอบมาตรฐานการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย

1. การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		
1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้		
1.1.1 การจัดลำดับ ความสำคัญของพฤติกรรม การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	มีการจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน
	P	มีการจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
	A	มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนรู้ได้แต่ยังไม่ชัดเจน
	B	มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนรู้ได้ แต่ไม่มีการเรียงลำดับความสำคัญของการเรียนรู้
1.1.2 ความชัดเจนของ จุดประสงค์การเรียนรู้	D	จุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 100 สามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม
	P	จุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 80 สามารถประเมินผลได้
	A	จุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 60 สามารถประเมินได้
	B	จุดประสงค์การเรียนรู้ ต่ำกว่าร้อยละ 60 สามารถประเมินได้
1.2 ความสอดคล้องของการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		
1.2.1 กิจกรรมการเรียนรู้	D	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักมีความเหมาะสมอย่างมาก มีความหลากหลาย ตอบสนองความสนใจและความสามารถของเด็กปฐมวัย กระตุ้นและท้าทายการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
	P	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักมีความเหมาะสม มีความหลากหลาย ตอบสนองความสนใจและความสามารถของเด็กปฐมวัย
	A	กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักมีความเหมาะสม และมีความหลากหลาย
	B	บางกิจกรรมไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และไม่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
1.2.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีการกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) สอดคล้องกับเนื้อหา/ประสบการณ์ที่จัดให้เด็กปฐมวัย 3) คำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถตามวัย	D	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสมทั้ง 4 ด้าน
	P	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสม 3 ด้าน
	A	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสม 2 ด้าน
	B	มีการกำหนดสื่อได้เหมาะสม 1 ด้าน

ของเด็กปฐมวัย 4) เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ		
1.3 การกำหนดวิธีการประเมินผล		
1.3.1 การประเมินความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	D	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
	P	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินตามสภาพจริง
	A	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
	B	วิธีการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่วิธีการประเมินไม่หลากหลาย
1.3.2 เกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยและนำสู่การปฏิบัติได้จริง
	P	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย
	A	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
	B	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้บางข้อ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
2. บรรยากาศในการเรียนรู้		
2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย	D	ครูมีความเอาใจใส่ ให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
	P	ครูมีความเอาใจใส่ ให้ความสำคัญกับเด็ก ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
	A	ครูมีความเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับเด็ก ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
	B	ครูมีความเอาใจใส่และให้ความสำคัญกับเด็กเป็นบางคน
2.2 บทบาทครู	D	ครูส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทุกครั้ง
	P	ครูส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทุกครั้ง
	A	ครูส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
	B	ครูไม่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
2.3 กระบวนการบริหารจัดการห้องเรียน		
2.3.1 ส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือ	D	มีการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี เด็กปฐมวัยทุกคนมีความเอาใจใส่ในงานของตน เด็กปฐมวัยรับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุผลอย่างดี

	P	มีการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี เด็กปฐมวัยส่วนมากเอาใจใส่กับงานของตนโดยที่ครูไม่ต้องควบคุม
	A	มีเพียงบางคนที่ทำงานร่วมกันและครูไม่ต้องควบคุม
	B	เด็กปฐมวัยไม่ให้ความร่วมมือกับครู และไม่สนใจในการเรียนรู้
2.3.2 ความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้	D	การดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
	P	การดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
	A	การดำเนินการจัดการเรียนรู้มีการติดขัดบ้างเล็กน้อย
	B	การดำเนินการจัดการเรียนรู้ไม่มีความต่อเนื่อง ติดขัด เสียเวลามาก
2.3.3 การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	D	เด็กปฐมวัยสามารถนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	P	เด็กปฐมวัยสามารถนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้เป็นอย่างดี และมีการติดขัดเสียเวลาการเรียนรู้บ้างเล็กน้อย
	A	เด็กปฐมวัยนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้บ้าง และมีการติดขัดเสียเวลาการเรียนรู้มาก
	B	เด็กปฐมวัยไม่สามารถนำสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2.4 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย		
2.4.1 การปลูกฝังวินัยในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัย	D	เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตนในชั้นเรียน แจ้งข้อตกลงให้ทราบ ติดประกาศในห้องเรียนอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้
	P	เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตนในชั้นเรียน แจ้งข้อตกลงให้เด็กทราบ
	A	ครูเป็นผู้กำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติตนในชั้นเรียน และแจ้งข้อตกลงให้เด็กทราบ
	B	ครูเป็นผู้กำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติตนในชั้นเรียนแต่เด็กส่วนใหญ่สับสน
2.4.2 การตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย	D	สังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยตลอดเวลา สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมและทันท่วงที
	P	สังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม
	A	สังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย แต่ผลการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัยให้ผลในเชิงลบ
	B	ไม่ตระหนักถึงพฤติกรรมและการตอบสนองของเด็กปฐมวัย หรือมีการตอบสนองที่ไม่เหมาะสม
3. กลยุทธ์ในการกระตุ้นเด็กปฐมวัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ		
3.1 การสื่อสารกับเด็กปฐมวัย		
3.1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน	D	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ทุกครั้ง
	P	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้และส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่
	A	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้และมีการเชื่อมโยง

		ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่บางครั้ง
	B	มีการใช้เทคนิคการเตรียมเด็กให้สงบ แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้แต่ขาดการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่
3.1.2 ลำดับการนำเสนอเนื้อหา	D	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย
	P	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม ส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย
	A	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม มีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นบางครั้ง
	B	มีการจัดลำดับการจัดประสบการณ์จากง่ายไปหายาก รูปธรรมไปหานามธรรม แต่ขาดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย
3.1.3 การใช้ภาษาของครู	D	ครูใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
	P	ครูใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
	A	ครูใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน แต่เด็กบางส่วนไม่เข้าใจ
	B	ครูใช้ภาษาถูกต้อง แต่เด็กบางส่วนไม่เข้าใจ
3.2 เทคนิคการตั้งคำถามและการสรุปกิจกรรม		
3.2.1 เทคนิคการตั้งคำถาม	D	ใช้คำถามหลายระดับ เช่น ระดับสูง ระดับต่ำ และคำถามปลายเปิดทุกกิจกรรมที่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด
	P	ใช้คำถามหลายระดับ เช่น ระดับสูง ระดับต่ำ และคำถามปลายเปิดบางกิจกรรมที่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด
	A	ใช้คำถามหลายระดับ เช่น ระดับสูง ระดับต่ำ และคำถามปลายเปิดกิจกรรมเดียวที่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด
	B	ครูใช้คำถามที่เน้นความจำที่ไม่เอื้อให้เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิด
3.2.2 เทคนิคการสรุปกิจกรรม	D	ครูส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กสรุปกิจกรรมด้วยตนเองทุกกิจกรรม
	P	ครูส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กสรุปกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นบางกิจกรรม
	A	ครูส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กสรุปกิจกรรมด้วยตนเองกิจกรรมเดียว
	B	ครูเป็นผู้สรุปกิจกรรมด้วยตนเอง
3.3 การเฝ้าความสนใจของเด็กปฐมวัย		
3.3.1 การจัดกิจกรรม	D	เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรมทุกคน
	P	เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม
	A	เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยบางส่วนได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม
	B	ไม่เหมาะสมและขาดการกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยได้คิด ร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม

3.3.2 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	D	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมและสร้างความสนใจของเด็กปฐมวัยมาก
	P	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมและสร้างความสนใจของเด็กปฐมวัยปานกลาง
	A	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้บางส่วน
	B	ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้แต่ไม่เหมาะสมและไม่สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้
3.4 ความยืดหยุ่นและไหวพริบในการตอบสนองต่อเด็กปฐมวัย		
3.4.1 ความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้	D	ครูจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความใจของเด็กทุกกิจกรรม
	P	ครูจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความใจของเด็กบางกิจกรรม
	A	ครูจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยและการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความใจของเด็กกิจกรรมเดียว
	B	ครูไม่สามารถจัดประสบการณ์ให้ยืดหยุ่นตามความสนใจของเด็ก
3.4.2 ไหวพริบในการตอบสนองต่อ เด็กปฐมวัย	D	ครูมีไหวพริบในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กปฐมวัยสนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรม สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัยมาก
	P	ครูมีไหวพริบในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กปฐมวัยสนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรม สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัยปานกลาง
	A	ครูมีไหวพริบในการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บนพื้นฐานของสิ่งที่เด็กปฐมวัยสนใจ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะจัดกิจกรรม สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัยบ้าง
	B	ครูเพิกเฉยหรือไม่สนใจต่อคำถามหรือการตอบสนองของเด็กปฐมวัย
4. ผลย้อนกลับและการประเมินเด็กปฐมวัย		
4.1 ผลย้อนกลับ		
4.1.1 การสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	D	ครูสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล
	P	ครูสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นกลุ่ม
	A	ครูสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
	B	ไม่มีหลักฐานในการสังเกตและติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
4.1.2 การแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย	D	มีการแสดงผลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้ผลย้อนกลับกับนักเรียนทุกคน ผลย้อนกลับระบุสิ่งที่จำเป็นให้กับเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ
	P	มีการแสดงผลย้อนกลับกับนักเรียนส่วนใหญ่ ผลย้อนกลับระบุสิ่งที่จำเป็นให้กับเด็กปฐมวัยอยู่ได้บ่อยครั้ง
	A	มีการแสดงผลย้อนกลับที่ไม่สม่ำเสมอ ไม่สอดคล้อง ให้ผลย้อนกลับให้กับนักเรียนบางคน ผลย้อนกลับมีเพียงบางครั้งเท่านั้นที่ระบุถึงสิ่งที่จำเป็น
	B	ไม่มีการแสดงผลย้อนกลับสู่เด็กปฐมวัย

4.2 การประเมินเด็กปฐมวัย		
4.2.1 วิธีการประเมิน พฤติกรรมการเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัย	D	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
	P	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริง สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ ต้องการประเมิน แต่วิธีการประเมินยังไม่หลากหลาย
	A	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมที่สอดคล้อง กับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน
	B	ครูมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กแต่วิธีการประเมินยังไม่หลากหลาย และ สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน
4.2.2 ประเมินตนเองของ เด็กปฐมวัย	D	เด็กปฐมวัยมีโอกาสเล่าผลงาน นำเสนอผลงาน ชื่นชมผลงานของตนเองและเพื่อนทุกครั้ง
	P	เด็กปฐมวัยมีโอกาสเล่าผลงาน นำเสนอผลงาน ชื่นชมผลงานของตนเองและเพื่อนอย่าง สม่ำเสมอ
	A	เด็กปฐมวัยมีโอกาสเล่าผลงาน นำเสนอผลงานของตนเอง
	B	เด็กปฐมวัยนำเสนอผลงานแต่ไม่มีโอกาสเล่าผลงานของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง
5. การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (หลังสอน)		
5.1 การบันทึก พัฒนาการการเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัย	D	มีการบันทึกพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยทุกคนเป็นประจำ และมีประสิทธิภาพ
	P	มีการบันทึกพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่
	A	มีการบันทึกพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยบางคน
	B	ไม่มีการบันทึกพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
5.2 ประสิทธิภาพของการ จัดประสบการณ์	D	สามารถสรุปและตัดสินใจว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพมากบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไปให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
	P	สามารถสรุปและตัดสินใจว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพมาก และบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
	A	สามารถสรุปและตัดสินใจว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพบ้าง แต่ยังไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ทุกข้อที่กำหนดไว้
	B	ไม่สามารถสรุปและตัดสินใจว่าการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพหรือไม่

ความหมายของระดับการประเมิน

B = เริ่มต้น (Beginning)

A = เริ่มชำนาญ (Approaching Proficient)

P = ชำนาญ (Proficient)

D = ยอดเยี่ยม (Distinguished)

แบบทดสอบวัดการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูปฐมวัย
จำนวน 100 ข้อ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความสำคัญของหลักสูตร

- ก. เป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
- ข. เป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ
- ค. เป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีทักษะอะไรและมี เจตคติอย่างไร
- ง. เป็นตัวกำหนดความมุ่งหมายขอขยาย เนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- จ. เป็นทิศทางในการจัดสรรและบริหารทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2. ข้อใดเป็นความหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

- ก. เป็นเอกสารเล่มสีเขียวที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ข. เป็นหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งใช้กับเด็กปฐมวัยทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งประเทศ
- ค. เป็นแนวการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ
- ง. เป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่ครูผู้สอนจัดทำเพื่อการเตรียมความพร้อมของเด็ก
- จ. เป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และส่งผลต่อพัฒนาการ

ในทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน

3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง

- ก. ระดับของหลักสูตรมี 2 ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น
- ข. ระดับของหลักสูตรมี 2 ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับโรงเรียน/สถาบัน
- ค. ระดับของหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับสถาบัน และระดับท้องถิ่น
- ง. ระดับของหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับสถาบัน และระดับห้องเรียน
- จ. ระดับของหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา

4. ในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อาศัยพื้นฐานจากแนวคิดปรัชญาใด

- ก. พุทธปรัชญา
- ข. ปรัชญาปฏิรูปนิยม
- ค. ปรัชญาอัตถวายนิยม
- ง. ปรัชญาพัฒนาการ
- จ. ปรัชญาสังคมนิยม

ประวัตินักวิจัย

1. นางพัชนี กุลทานันท์

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

โทรศัพท์ 0 4461 1221 มือถือ 0 81708 1529 โทรสาร 0 4461 2858

Email Phatcha2009@gmail.com

ประวัติการศึกษา ค.บ. การประถมศึกษา

ค.ม. นิเทศและการพัฒนาหลักสูตร

ค.อ.ด. วิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิเคราะห์ข้อสอบ (2550) (หัวหน้านักวิจัย)

แหล่งทุน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. โครงการวิจัยพัฒนาครุฑมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

2. นางวิไลวรรณ ศิริเมฆา

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก :

439 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

หมายเลขโทรศัพท์ : 04461-1221 ต่อ 4102 โทรศัพท์มือถือ : 089-9456-180

โทรสาร : 044 -612858

ประวัติการศึกษา ค.บ. การศึกษาปฐมวัย

กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

หัวหน้าโครงการวิจัย :

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2550

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

1. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2546-2548 ทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2550 ทุนจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. โครงการวิจัยพัฒนาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ้าไหมบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

3. นางสาวเบญจพร สมานมาก

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

โทรศัพท์ 0 4461 1221 มือถือ 0 8179 03231 โทรสาร 0 4461 2858

Email bencha-10@hotmail.com

ประวัติการศึกษา ค.บ. การศึกษาปฐมวัย

กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย

ปร.ด. หลักสูตรและการเรียนการสอน

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1. โครงการวิจัยการพัฒนาการจัดการตลาดสำหรับวิสาหกิจสิ่งทอชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านเสี้ยวน้อย ตำบลบ้านเล่า อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. (2550) (วิจัยร่วม)
2. การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษากองวิจัยและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ . (2551) (วิจัยร่วม)
3. โครงการวิจัยพัฒนาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

4. นายธนากร เทียมทัน

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก :

439 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

หมายเลขโทรศัพท์ : 04461-1221 ต่อ 4102 โทรศัพท์มือถือ : 08-9019-9876

ประวัติการศึกษา ค.บ. การศึกษาปฐมวัย

ค.ม. การจัดการการปฐมวัยศึกษา

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1. ติดตามการมีงานทำของบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (2558) ทุนจากสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (วิจัยร่วม)
2. การสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่มีต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) (2558) ทุนจากสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (วิจัยร่วม)

5. นางสาววิภารัตน์ อิมรัมย์

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 1 3101 00050 63 3

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก :

439 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

หมายเลขโทรศัพท์ : 04461-1221 ต่อ 4102 โทรศัพท์มือถือ : 080-4650512

โทรสาร : 044 -612858

E-mail : wipaim@yahoo.co.th

ประวัติการศึกษา ค.บ. การศึกษาปฐมวัย

ศษ.ม. การปฐมวัยศึกษา

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1. โครงการวิจัยพัฒนาครุฑมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (วิจัยร่วม)